Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

Najer Folksblat

פּרייז 20 גראשען

היינט 8 זייטען

נייעס פאלקסבלאט

אונפּארטייאישע פּאליטיש - געזעלשאפטליכע טאג - צייטונג

Nr. 284 (976 | Łódź, Niedziela 12 Grudnia 1926 | פֿירטער יאָהרגאַנג | לאָדז, זונטאג ו׳ טבת תרפ״ז. | Nr. 284 (976

24-71 אדרעס פון רעדאַקציע און אדמיניסטראַציע: לאָדז, פּעטריקאַוער 21. טעל. || Adres redakcji i administracji: Łódź, Piotrkowska 21. Tel 24 7

4½ מיליאן פונט פאר ארץ-ישראל

„לייבאר-פארטיי" פאדערט צו געבען ארבייט יוד. ארבייטער

ל אָ נ ד אָ ן, 11. (טעלעגראַפיש דורך י.ט.א.) דער פּאַרלאַמענט האָט אין דער דריטער לעזונג אָנגענומען דעם געזעץ-פּראָיעקט וועגען דער הלואה פאַר דער ארץ-ישראל-רעגירונג אין דער הויך פון 4 מיט אַ האַלבען מיליאָן פונט שטערלינג.

פאַר דער אָפּשטימונג האָבען די דעפּוטאַטען פון דער לייבור-פּאַרטיי געפאָדערט פון דער רעגירונג צו אַסיגנירען אַ טייל געלד פון דער הלואה-סומע אויף אויפבוי-צוועקען אין ארץ ישראל, געבען גוטע בעדינגונגען די אַרבייטער, וואָס וועלען זיין בעשעפטיגט ביי די רעגירונגס-אַרבייטען ווי אויך געבען בעשעפטיגונג יודישע ארבייטער. אין נאָמען פון דער רעגירונג האָט דער קאָלאָניען מיניסטער עמערי אַקצעפּטירט די דאָזיגע אַלע פאָדערונגען.

געקומען צו א הסכם אין גענף.

אנגענומען געוואָרען די דייטשע פארשלאגען.

גענף, 11 (אַטע) די קאָנפערענץ פון די אויסערן-מיניסטאָרען פון ענגלאַנד, פראַנקרייך, איטאַליען, בעלגיען, דייטשלאַנד און יאַפּאַן האָט זיך אָנגעהויבען היינט 11 אַ זייגער ביי טשעמבערלען׳ען און האָט געדויערט 2 שעה. נאָך דער קאָנפערענץ האָט מען אין די זשורנאַליסטישע קרייזען געשמועסט, אַז ס׳איז דערגרייכט געוואָרען אַ קאָמפּראָמיס אין די דייטשע פאָדערונגען וועגען ענטוואָפענונג זענען אנערקענט געוואָרען פאַר אנגענעהמבאַר.

די דייטשע צייטונגען דריקען אויס זייער מורא, אַז פּוילען וועט פּראָטעסטירען געגען דעם דערגרייכטען קאָמפּראָמיס.

3 אַ זייגער נאָכמיטאָג האָט זיך אָנגעהויבען אַ זיצונג פון 7 אויסערן-מיניסטאָרען מיט׳ן אָנטייל פון פּוילען און טשעכאָסלאָוואַקיי. 4 אַ זייגער האָט זיך אָנגעהויבען אַ געהיימע זיצונג פון פעלקער-ליגע. 6 אַ זייגער האָט זיך אָנגעהויבען אַן עפענטליכע זיצונג.

אימפּאזאנטער פאקעל-צוג אין ווארשא

לכבוד דעם קרן-קימת-לישראל.

וו אַ ר ש אַ, 11 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט). היינט 6 פאַרנאַכט איז פאַרגעקומען דער גרויסער פאַקעל-צוג לכבוד דעם 25-יעהריגען יובילעאום פון „קרן-קימת-לישראל". דער צוג האָט זיך אָנגעהויבען פון לאָקאַל פון „מכבי", נאַלעווקי 2. אין צוג האָבען זיך בעטייליגט די ציוניסטישע שול-יוגענד, ירדניה, שומרים, חלוצים און חלוצות. ס׳זענען געטראָגען געוואָרען פאַקעלען, פעהנער, טראַנספּאַראַנטען און אויפשריפטען. אויס׳ן וועג האָבען געשפּילט 2 אָרקעסטערס. דער צוג איז דורכגעגאַנגען דורך נאַלעווקעס, מוראַנאָווסקאַ, דזשיקאַ, סמאָטשאַ, נאָוואָליפּקי און צוריק אויף נאַלעווקעס.

דער צוג איז ספּעציעל געגאַנגען דורך די אָרימע גאַסען, כדי אונטערצושטרייכען דעם פאָלקס-כאַראַקטער פון קרן-קימת.

פאַר׳ן ריה״ען פון צוג האָט געהאַלטען אַ רעדע דער פּאָרזיצענדער פון נאַציאָנאַל-פאָנד אין פּוילען ל. לעווייטע.

רעזאלוציעס פון דער „אזעט"-קאנפערענץ

געשפּרעך מיט ד״ר זילבערפארב.

וו אַ ר ש אַ, 11 (טעלעפאָניש פון אונזער סיים-קאָרעספּאָנדענט) אונזער סיים-קאָרעספּאָנדענט האָט געהאַט אַ געשפּרעך מיט׳ן געוו. יודישען מיניסטער אין אוקראַינאַ ד״ר מ. זילבערפאַרב, וועלכער איז צוריקגעקומען פון דער „אָזעט"-קאָנפערענץ אין אוקראַינאַ.

ד״ר זילבערפאַרב האָט איבערגעגעבען וועגען די רעזולטאַטען פון דער קאָנפערענץ און אָנגעוויזען, אַז אַ חוץ פאָרשטעהער פון דער צענטראַלער סאָוויעטען-רעגירונג זענען אויף דער קאָנפערענץ אויך געווען אָנוועזענד פאָרשטעהער פון דער ווייסרוסישער, אוקראַינישער און קרימער-רעגירונגען.

ד״ר זילבערפאַרב האָט ווייטער איבערגעגעבען, אַז די רוסישע פּויערים זענען אַלע פאַר דער יודישער קאָלאָניזאַציע. כאַראַקטעריסטיש איז געווען די רעדע פון קאַלינין׳ען, וועלכער האָט אין זיין רעדע אונטערגעשטראָכען דעם אויסדרוק „יודיש פאָלק".

וועגען די רעזולטאַטען פון דער קאָלאָניזאַציע האָט ד״ר זילבערפאַרב דערצעהלט, אַז ביז-איצט זענען קאָלאָניזירט 100,000 פאַמיליעס און אין דער נאָהנטסטער צייט וועלען קאָלאָניזירט ווערען נאָך 30 טויזענד, דערונטער 11,000 דורך „אָזעט" אין קרים איז נאָך פאַראַן אַ סך אָרט פאַר יודישער קאָלאָניזאַציע. די ספּעציעלע קאָמיסיע, וועלכע אינטערעסירט זיך דערמיט, וועט געווים די יודען קיין עולה נישט טון, כאָטש אויך רוסישע פּויערים וועלען קאָלאָניזירט.

ד״ר ז. האָט אויך דערצעהלט, אַז ביים אַזאָווער ים ציז פאַראַן 180,000 דעסיאַטין ערד, וואָס קען קאָלאָניזירט ווערען. דאָרט פאָדערט זיך אָבער אַרבייט אויף 5 יאָהר, וואָס דאַרף אָפּקאָסטען 5 מיליאָן רובל.

אויך די אויסשטעלונג אויף דער קאָנפערענץ האָט געמאַכט אַ שטאַרקען איינדרוק. אַלע אָנוועזענדע יודישע פּויערים האָבען פּראָטעסטירט געגען די קלאַנגען וועגען פּאָגראָמען אין רוסלאַנד אָדער אין די קאָלאָניעס.

בודזשעט-פּראוויזאריום פאר ערשטע 3 חדשים 1927

אנגענומען אין דער צווייטער לעזונג פון דער בודזשעט-קאמיסיע.

וו אַ ר ש א, 11 (טעלעפאָניש פון אונזער סיים-קאָרעספּאָנדענט) די בודזשעט קאָמיסיע פון סיים האָט היינט אָנגעהויבען צו בעטראַכטען דעם בודזשעט פּראָוויזאָריום פאַר׳ן ערשטען קוואַרטאַל פון יאָהר 1927. אויף דער זיצונג איז אָנוועזענד דער פינאַנץ מיניסטער טשעכאָוויטש.

צו ערשט האָט גערעדט דער רעפערענט דעפּ. מיכאַלסקי, וועלכער האָט ערקלעהרט, אַז ס׳איז איצט נישט מעגליך נאָכצוקומען די פאָדערונגען פון די אָנגעשטעלטע וועגען אַ הוספה.

דאַן נעהמט אַ וואָרט דער פינאַנץ מיניסטער טשעכאָוויטש, דער מיניסטער ווייזט אָן אויף די פעהלערען, וואָס זענען געמאַכט געוואָרען אין די פריהערדיגע יאָהרען ווען ס׳איז סטאַבּיליזירט געוואָרען דער זלאָטי נישט אין דער ענטשפּרעכענדער צייט און דער דעפיציט איז געווען אַ קאָלאָסאַלער.

דער מיניסטער ווייזט אָן, אַז די איצטיגע רעגירונג מוז דאָס אַלץ פאַרבעסערען, דער ערשטער בעדינג איז אַ גלייכגעוויכט אין בודזשעט, דאָס יאָהר וועט זיין דאָס ערשטע אָהן דעפיציט מיט אַן עודף פון 50 מיליאָן.

דער האַנדעלס בילאַנס האָט פאַר 10 חדשים געהאַט אַן עודף פון 360 מיליאָן. די רעזערווען פון „באַנק פּאָלסקי", וועלכע זענען איינגעזען פאַרלוירען געגאַנגען אין יאָהר 1925, זענען איצט ווידער פאַראַן.

נישט קוקענדיג אויף די גינסטיגע פינאַנץ-רעזולטאַטען דראָהט אונז נאָך אַ סכנה, דאָס איז דער יקרות. די רעגירונג רופט צונויף אין די נאָהענטסטע טעג אַ קאָמיסיע צו בעשטימען די פּרייזען פון די לעבענס-מיטלען. די צווייטע געפאַהר איז נישט זיכערקייט פון באַהאַלטונגס בילאַנס. מיר מוזען האָבען הילף פון אויסלאַנד אין דאָס נישט אין הלואה, נאָר עטליכע פאַר אַלע צווייגען פון דער ווירטשאַפט. די רעגירונג לעגט אַ גרויס געוויכט אויף׳ן פינאַנץ ראַט וואָס דאַרף געשאַפען ווערען. דער מיניסטער קלערט אויף, אַז די סומע פון 1 מיליאַרד 900 מיליאָן פון בודזשעט אויף 1927 איז לגבי די בודזשעטען פון אַנדערע מלוכות נישט צו גרויס.

נאָך דער רעדע פון פינאַנץ-מיניסטער טשעכאָוויטש האָט ווייטער גענומען אַ וואָרט דער רעפערענט דעפּ. מיכאַלסקי, וועלכער האָט זיך שאַרף אַרויסגעזאָגט געגען די פּאָזיציעס פון הוספה-בודזשעט פאַר׳ן קריגס מיניסטעריום.

אין דער דיסקוסיע האָט נאָכאַמאָל גערעדט מינ. טשעכאָוויטש, וועלכער האָט געזאָגט, אַז די רעגירונג האָט נישט בדעה צו מאַכען קיין נייע שטייערן. די הכנסה פון מאָנאָפּאָל וועט פולשטענדיג דעקען די הוצאות און דאָס טיילווייזע העכערן דעם פערמעגנס-שטייער וועט דער בודזשעט שוין נישט בעשווערט ווערען.

דעפּ. זדזיעכאָווסקי מיינט, אַז אין דער ערשטער רייהע מוז פערקלענערט ווערען דער מיליטער בודזשעט. מ׳דאַרף זיך ריכטען אויף אַ נייער ירידה פון זלאָטי, דער רעדנער האָט זיך צום סוף אַרויסגעזאָגט געגען דער העכערונג פון בודזשעט.

דערנאָך האָט גענומען אַ וואָרט דעפּ. ראָזמאַרין וועלכער האָט אויך בעריהרט די פראַגע וועגען דעם יקרות. ער האָט אָנגעוויזען, אַז שוין איצט פיהלט זיך אַ מאַנגעל אין תבואה און אין לעמבערג מוז מען שוין קויפען אונגאַרישען ווייץ.

דער רעדנער האָט זיך אַרויסגעזאָגט פאַר אַ רייהע סאָציאַלע רעפאָרמען און אָנגעוויזען, אַז נישט קוקענדיג אויף דער פּאָליטישער שטעלונג פון דער „קאָלאָ", איז ער געגען דעם אָרט. 3 פון מיליטער-בודזשעט און פאָדערט, אַז די רעגירונג זאָל דערפיהרען די הוצאות ביז אַ מינימום.

דעפּ. זאַרעמבאַ האָט בעריהרט די שטרעבונג פון דער בורזשואַזיע, וועלכע שטרעבט צו פערקלענערען דעם פערמעגנס-שטייער און דערנאָך איז ער איבערגעגאַנגען צו רעדען וועגען דעם נעכטיגען אינצידענט מיט׳ן דעפּ. באַלין. זאַרעמבאַ האָט געזאָגט: נעכטען האָט מען אין סיים צום ערשטען מאָל געוויזען בלוט פון פּויערים. דער אינערן מיניסטער און דער וויצע-פּרעמיער האָבען געשוויגען. די מעשה-באַלין וועט אָבער האָבען אַן אָפּקלאַנג.

וויצע-פּרעמיער באַרטעל האָט דאַן גענומען אַ וואָרט און פערטיידיגט די שפּאָרזאַמקייט פון דער רעגירונג, וואָס ס׳איז שייך דעם אינצידענט מיט דעפּ. באַלין האָט וויצע-פּרעמיער באַרטעל ערקלערט, אַז מיט קיין געוואַלט וועט מען נישט מאַכען קיין אַרגומענטען. די רעגירונג וועט זיך אויך ווייטער נישט רעכענען מיט קיין געוואַלדען. בנוגע דעם עצם-ענין, האָט ער תיכף פאַראָרדענט דעם אינערן-מיניסטער דורכצופיהרען אַ שטרענגע אויספאָרשונג.

נאָכדעם ווי ס׳האָט נאָך גערעדט דעפּ. בירקאָ, האָט די קאָמיסיע אָנגענומען דעם ערשטען אַרטיקעל פון בודזשעט וועגען אַ הוספה פון עטליכע און-דרייסיג מיליאָן זלאָטעס.

וו אַ ר ש אָ, 11. (טעלעפאָניש פון אונזער סיים קאָרעספּאָנדענט) שפּעט ביינאַכט האָט די בודזשעט-קאָמיסיע אָנגענומען אין דער צווייטער לעזונג דעם בודזשעט - פּראָוויזאָריום פאַר׳ן ערשטען פירטעל יאָהר פון 1927.

די דריטע לעזונג וועט פאָרקומען מאָנטאָג.

נאָך קורצע און שווערע ליידען איז געשטאָרבען שבת, ו׳ טבת, פרשת ויגש, אין עלטער פון 43 יאָהר געשטאָרבען אונזער היימגעליבטער זוהן נ״ע

משה לייב פאגעלגארן

(בן ר׳ יצחק נ״י)

(לובלינער קאָמיסיאָנער).

כ׳ווערען געבעטען אַלע קרובים און בעקאַנטע אָנטיילצונעהמען אין דער לויה, וואָס קומט פאָר היינט, זונטאָג, 12 אַ זייגער פאַרמיטאָג פון דראַגאָמשטשער שפּיטאָל.

784

די טיפטרויערנדע הינטערבליבענע.

נאָך קורצע ליידען איז נעכטען ביינאַכט געשטאָרבען נ״ע

משה (בר יצחק אייזיק ז״ל) שפערלינג

(איז עלטער פון 43 יאָהר).

די לוי׳ קומט פאָר היינט, זונטאָג, דעם 12. דעצעמבער ד.י. 12 אַ זייגער בייטאָג פון טרויער-הויז, וואָלטשאַנסקאַ 29, וועגען וואָס עס טיילען מיט אין גרויס צער

787

פרוי, מוטער און פאמיליע.

יודישע „קאלא" פראטעסטירט
פאר דער גאנצער ציוויליזירטער וועלט
געגען די פאגראמען אויף יודען אין רומעניען.

וו א ר ש א, 11 (טעלעפאניש פון אונזער סיים-קארעספאנדענט) די יודישע „קאלא" האט ארויסגעשיקט צו דער פעלקער-ליגע, צווישען-פארלאמענטארישע אוניע און ליגע צו קעמפען פאר מענשען-רעכט פאלגענדע דעפעשע:

„די יודישע „קאלא" פון סיים און סענאט פון דער פוילישער רעפובליק, וואס בעשטעהט פון 34 דעפוטאטען און 12 סענאטארען, פראטעסטירט ענערגיש געגען די פאגראמען אויף יודען אין רומעניען, מיר בעטען די פעלקער-ליגע, אלס קאמפעטענטע אינסטאנץ צו שיצען די פערפאלגטע יודישע מינדערהייט אין רומעניען.

די רומענישע רעגירונג דארף וויסען, אז פאר א פאלק, וועמענס פראפעסארען און סטודענטען זענען די איניציאטארען און אויספיהרער פון פאגראמען איז נישטא קיין ארט אין דער משפחה פון קולטורעלע פעלקער".

די רומענישע פאגראמשטשיקעס זוכען נאך א רעשט...

ב ו ק א ר ע ש ט, 11. (טעלעגראפיש דורך יט"א). די אנטיסעמיטישע פארלאמענט-פראקציע פון פראפ. קוזא האט אריינגעטראגען אין פארלאמענט א פארשלאג, וועלכער לעגט פאר דעם פארלאמענט אויפצופאדערן די רעגירונג צו שיצען די רומענישע סטודענטען פון פראוואקאציעס מצד די פרעמדע עלעמענטען אין לאנד (?!)

דאס מיינען אוודאי די רומענישע פאגראמשטשיקעס צו ווייזען דערמיט, אז יודען בעפאלען די רומענישע סטודענטען. אלט-בעקאנטע טענות פון אלע מינים פאגראמשטשיקעס אין אלע לענדער און צייטען!

צוואנגס-זונטאג-רוה אין ליטע.
זונטאג וועט ערלויבט זיין צו האנדלען עטליכע שעה.

ק א וו נ א, 11 (טעלעגראפיש דורך יט"א) דער סיים האט אנגענומען אין דער ערשטער לאזונג די נאוועלע צום געזעץ וועגען צוואנגס-זונטאג-רוה.

לויט דער דאזיגער נאוועלע וועט דער האנדעל אום זונטאג און קריסטליכע חגאות ערלויבט זיין עטליכע שעה אין טאג. עס זענען אויך פארגעזעהען א גאנצע רייהע אנדערע פערלייכטערונגען אין דעם איצטיגען צוואנגס-זונטאג-רוה-געזעץ.

קיין שום הנחות
ביים אייסקויפען פאטענטען.

וו א ר ש א, 11 (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט) פון פינאנץ-מיניסטעריום טיילט מען מיט, אז ביים אויסקויפען פאטענטען וועלען נישט געמאכט ווערען קיין שום הנחות.

לארד פלומער'ס נאכפאלגער
וועט זיין לארד אלענביי.

י ר ו ש ל י ם, 11 (ספ. טעל.) פון מאסגעבענדע ספערען טיילט מען מיט, אז לארד פלומער רעזיגנירט אין חורש יולי 1927 פון אמט אלס פאלעסטינישער הויך-קאמיסאר.

אלס זיין נאכפאלגער ווערט העכסט וואהרשיינליך בעשטימט ווערען דער ערראבערער פון פאלעסטינא לארד אלענביי.

ווי אזוי די רומענישע אנטיסעמיטישע „אוניווערסול"
בעשרייבט די געשעהענישען אין קישענעוו.

ב ו ק א ר ע ש ט. (י.ט.א.) די היגע אנטיסעמיטישע „אוניווערסול" ברענגט אן אויספיהרליכען בעריכט וועגען די טרויעריגע געשעהענישען אין קישינעוו, געשריבען, פערשטענדליך, אויף אן אריגינעלען „אביעקטיווען" אופן. מיר ברענגען גרעסערע אויסצוגען פון דאזיגען „בעריכט", אלס כאראקטעריסטיק ווי רומענישע אנטיסעמיטישע חכמים מיינען אפצונארען די וועלט.

דער „אוניווערסול" שרייבט: „פון וואקזאל זענען די סטודענטען געגאנגען אין שטאט, געפיהרט פון א דעלעגאציע פון די ארטיגע סטודענטען פון טעאלאגישען פאקולטעט. אויפ'ן וועג האבען די סטודענטען געהאט קליינע צוזאמענשטויסען מיט די יודען, וואס זענען געשטאנען אויף דער גאס. פלוצים האבען זיך פון נייעם מארק ארויס געלאזט א גרופע יודען מיט העק און מעסערס און זיך געווארפען אויף די סטודענטען. זיי זענען באלד ארעסטירט געווארען דורך דער פאליציי. עס זענען אויך געקומען א עסקאדראן קאוואלעריע, וועלכע האט צוטריבען די פערזאמעלטע יודען. בעזוכענדיג די פערשידענע אנשטאלטען זענען די סטודענטען ווידער אטאקירט געווארען פון א גרופע יודען און די לעצטע זענען ווידער ארעסטירט געווארען דורך דער פאליציי. די מאכט האט דערוייל בעשלאסען צו שטערען ווייטערע צוזאמענשטויסען. עס איז ארויסגעשיקט געווארען מיליטער אויף די גאסען. געהעריג צום וואקזאל האבען די סטודענטען ווידער געהאט צוזאמענשטויסען מיט די יודען וועלכע האבען זיי בעווארפען מיט שטיינער. דא זענען צעקלאפט געווארען א פאר שוהלען און אויסגעזעצט די שויבען אין א סך קראמען. די סאלדאטען האבען געפרובט צוטרייבען דעם פערזאמעלטען המון און די סאלדאטען האבען אומגעווארפען 4 סטודענטען און א קורסיסטקע. פון א שטיין איז פערוואונדעט געווארען דער פארזיצער פון יאסער סטודענטען-קרייז נירגיראצא. עס זענען נאך פערוואונדעט געווארען דער סטודענט מאגיאלעסקו, וועלכען מען האט צעשפאלטען דעם קאפ מיט א האמער און נ. קאנשו, וועלכען מען האט צוקלאפט די נאז. נעבען וואקזאל איז ווידער פארגעקומען א צוזאמענשטויס און עס זענען ווידער געפאלען פערוואונדעטע פון ביידע צדדים. אויפ'ן וואקזאל זענען א סך יודען געשלאגען געווארען. ווען דער צוג איז אפגעגאנגען איז ער בעווארפען געווארען מיט שטיינער. אויך אין קאלאראש זענען פארגעקומען צוזאמענשטויסען און דערנאך זענען די סטודענטען געפאהרען רוהיג ווייטער".

לויט'ן „אוניווערסול" קומט אלזא אוס, אז די בלוטיגע אונרוהען האבען גאר געמאכט די יודען, וועלכע האבען צושעדיגט די יודישע שוהלען און די סטודענטען זענען גאט די נשמה שולדיג...

שטעלונג פון „קאלא" צו דער רעגירונג.
דעפ. הארטגלאס און ראזענבלאט פאר איבערגעהען צו אפאזיציע.

וו א ר ש א, 11 (טעלעפאניש פון אונזער סיים-קארעספאנדענט) פרייטאג איז פארגעקומען א זיצונג פון יודישען „קאלא". באלד אין אנהויב איז אנגענומען געווארען פאלגענדע פראטעסט-רעזאלוציע געגען די פאגראמען אויף יודען אין רומעניען: „די יודישע דעפוטאטען און סענאטארען פון דער פוילישער רעפובליק שיקען איבער זייערע ברידער אין רומעניען די הארציגסטע סימפאטיעס און פראטעסטירען פייערליך פאר דער גאנצער קולטורעלער וועלט געגען די אונערהערטע פאגראמען אויף יודען אין רומעניען".

נאכדעם איז מען צוגעטרעטען צו דער דיסקוסיע וועגען דער בעציהונג פון „קאלא" צו דער רעגירונג און צוזאמענהאנג מיט'ן בודזשעט-פראוויזאריום.

דער פרעזעס פון „קאלא" דעפ. הארטגלאס ווייזט אן, אז די רעגירונג האט נאך ביז איצט נישט ערלעדיגט קיין וויכטיגען יודישען פאסטולאט. אויף די אויסגאבען פאר די יודישע בעפעלקערונג איז בעשטימט געווארען צו 3 גראשען פאר א יודישען בירגער, וויצע-פרעמיער בארטעל אנערקענט נישט ראס יודישע און העברעאישע שול-וועזען. עס זענען נישט ערלעדיגט געווארען די פראגע וועגען זונטאג-רוה, רעוויזיעס פון די קאנצעסיעס און די פראגע פון די יודישע מתים. דעפ. הארטגלאס לעגט דעריבער פאר, אז די „קאלא" זאל איבערגעהען אין אפאזיציע צו דער רעגירונג.

דעפ. וויינציהער איז געגען איבערגעהען אין אפאזיציע. ער ווייזט אן, אז די רעגירונג איז איצט פערנומען מיט'ן קאמף פון א לאגער, וועלכער איז אונזער גרעסטער שונא. פאר איבערגעהען אין אפאזיציע איז דעפ. פראסטיג און ד"ר ראזענבלאט. די דיסקוסיע איז אפגעלעגט געווארען ביז דינסטאג.

רחינסקער ראבינער ראטנער הידער פרייגעשפראכען.

ר י ג ע, (י. ט. א.) אין אקטאבער פ. י. איז, ווי בעקאנט, אין ריגער קרייז-געריכט פארגעקומען דער פראצעס געגען גרייז גרויען דווינסקער ראבינער ראטנער, וועלכער איז אנגעקלאגט געווארען פאר מכלומרשטען ארויסגעבען עטליכע יודישע אימיגראנטען פאלשע דאקומענטען, מיט וועלכע זיי איז געלונגען אוועקצופאהרען קיין אמעריקא, אויפן סמך פון דער לעטלענדישע קוואטע. דאס קרייז-געריכט האט דעם ראבינער ראטנער פרייגעשפראכען. דער פראקוראר האט אבער אפעלירט און דאס אפעלאציע-געריכט האט בעשטעטיגט דעם בעפרייאונגס-אורטייל.

אסושערסקע ניעמאי
אנגעשטעלט אין דער קראנקען-קאסע האט זיך איבערגעצויגען פון בזשעזשינער 13 אויף
2 מלינארסקא 2
(רוג בזשעזשינער). 703

Dr. med.
W. Eychner
פרויען-קראנקהייטען און אקושעריע
זגערזשער 38 טעל. 34-72.
נעמט אן אין דער לעטשניצע פעטריקאווער 294 פון 12—2 מיטאג און דער היים פון 6-8 אוו.

– Dr. –
Z. Rakowski
ספעציאליסט פאר אויערן, נאז, האלז, און לונגען-קראנקהייטען.
קאנסטאנטינאווסקא 9
טעלעפאן 27-81.
שפרעכשטונדען פון 12 ביז 2 און פון 5 ביז 7. נעמט אויך אן אין לעטשניצע זגערזשער 17 פון 10—11 און פון 2—3 נ.מ.

– ד"ר –
י. הערשפינקעל
Zawadzka 15,
telefon 11-87
— — ספעציאליסט פאר — —
קינדער - קראנקהייטען.
נעמט אן אינדערהיים פון 8—10 פריה און פון 3—5 נאכמיטאג און אין לעטשניצע „פאמאץ".

Dr. ADAM
Grosglik
Al. Kościuszki 27,
tel. 51-78
הויט און וועגערישע קראנקה. רענטגען און ליכט-הייל אינסט. נעמט אן פון 4—7 אין אווענד.

Dr. med.
LUDWIK RAPEPORT
Pr. Narutowicza 25
(Dzielna) tel. 44-10.
ספעציאליסט פאר נירען, בלאזען און הארן - קראנקהייטען.
נעמט אן פון 1 ביז 2 און פון 4 ביז 7 אווענד.

Dr. med.
Różaner
ספעציאל-ארצט פאר וועגערישע און הויט-קראנקהייטען.
— בעהאנדלונג —
מיט קינסטליכע בערג-זאנגע.
נעמט אן פון 8—10 פריה און פון 5 — 8 אווענד
נארוטאוויטש 9 1. שטאק
טעלעפאן 28-98.

פעלץ-ווארעז
אין א גרויסע אויסוואהל, אויף גינסטיגע בעדינגונגען
עמפפעהלט:
Szwarzman i Grynszpan
Piotrkowska 17, Tel. 19-42.
קירזשנער-ווערק. אויפ'ן ארט אונטער אונזערע פערזענליכע לייטונג. כ'קויף און רויען צושטאנד פיקסען, מערדער, טכורזשען, וויעוויערקס און צאהל די העכסטע פרייזען.

Dr. med.
H. LAJCHTER
קאנסטאנטינער 9 (רוג זאכאדניע) טעלעפאן 49-66.
צאהן-כירורג
ספעציאליסט פון כירורגישע קראנקהייטען ווי: שטשענקעס, גומענס, דישאנסלעס, צאהן-פיסטולעס א.ז.וו. נעמט אן פון 1—3 און פון 7—8 אוו. זונטאג פון 10—12. 775

סטארשע פעלדשער
ש. מארקאוויטש
נאך לאנג-יעהריגע פראקטיק האט זיך ווידער בעזעצט אין לאדז
41 זאכאדניע 41 ארטער
ערטיילט הילף קראנקע צו יעדער צייט בענוצט אויך עלעקטריזאציע-אפאראט.

דעם טיפסטען בייליד דריקען מיר אויס פרוי טאטיאנא און רעד. פוקס צוליב'ן טויט פון זייער מוטער און שוועגער
פייגע ז"ל
פאמיליע אייזענשלאס. 775

ועד „קוני ג'בליה" בלודז.
היינט, זונטאג, 5 א זייגער נ"מ קומט פאר אין לאקאל פון דער ציוניסטישער ארגאניזאציע (צגעלניאנא 4)
א פערזאמלונג
פון די קויפער פון באדען אין דושעפעליא (א"י) דורך דער הכשרת הישוב בא"י וועגען דער פערטיילונג פון די פלעצער צווישען די קונים אין דער פערזאמלונג וועט זיך בעטייליגען דער דעלעגאט פון די „קונה ג'בליה" ה' מ. בירנבוים, וואס איז ערשט געקומען פון א"י.
אלע אייגעלאדענע פערזאנען ווערען געבעטען צו קומען. 777

עס קלינגט שוין אין גאנץ לאדז,
אז אלע ארט בישעס. פאדאניעס, רעקורסען, אפעלאציעס און אלע געריכטס-, פינאנס-, אדמיניסטראטיווע און קאמונאלע אינסטיטוציעס ווערען אמבעסטען, אמביליגסטען און אמשנעלסטען ערלעדיגט אין ביורא
„פאלאניא" אלעיא 1 מאי 7.
ווכטיגע בעמערקונג: טעגליך פון 5 ביז 7 ווערען ערטיילט עצות און אנווייזונגען אין אלע שטייער-אנגעלעגענהייטען דורך ה' לעאן שווייצער
איבערזעצונגען: האנדעלס און פריוואט קארעספאנדענץ, קאנטראקטען. פראטעסטירטע וועקסלען ווערען אנגענומען אויפצומאנען מיט אייגענע קאסטען.
מיטגלידער פון פראפעסיאנעלע פעראייגען צאהלען 25% בילינער.

היינט, זונטאג, דעם 12 דעצעמבער ד. י. 12 א זייגער מיטאג וועט פארקומען
די ערעפנונג
פון דער בילדער-אויסשטעלונג
„START"
אויף דער בענעדיקטא 4 (6. שיצרפיצן).

לאדז. 12. דעצעמבער 1926

„נייער פאלקסבלאט"

לאדז. 12. דעצעמבער 1926

סיים ווארפט אפ דעם פרעסע-דעקרעט.

די רעגירונג זאגט נישט „יאָ" און נישט „נײן". — אינטערפעלאציע פון קאָמוניסטישע דעפוטאטן. — א קורצע אבער שארפע זיצונג.

די פרייטאָגדיגע זיצונג פון סיים, וועלכע איז פאָרגעקומען נאָך אַ לאַנגער פויזע, איז געווען זעהר קורץ, דער-פאַר אָבער איז זי געווען זעהר רייך אין שטאַרקע מאָמענטן.

באַלד אין אָנהויב טיילט מיט דער מאַרשאַלעק, אַז די געריכטס-מאַכט פאָדערט דאָס אַרויסגעבען פון אַ רייה דע-פוטאַטן. דערויף טרעט אַרויס דעפ. באַלין (אומאָפהענגיגע פויערים-פּאַרטיי). מיט אַ פאָדערונג אַרויפשטעלען אויף דער טאָג-אָרדנונג דעם דרינגענדען פאַר-שלאָג, וועגען שלאָגען דורך דער פּאָלי-ציי די דעפוטאַטן פון דער ווייסרוסי-שער הראָמאַדע. ער דערצעהלט, אַז דעם 5. דעצ. בעת ס'האָט געזאָלט פאָרקומען אַ קרייז-צוזאַמענפאָהר פון דער ווייס רוסישער הראָמאַדע זענען אָנגעקומען אויף אויטאָס פּאָליציאַנטען און געהיים-אַגענטען, און האָבען שרעקליך צושלאָ-גען ביז 100 אָנטיילנעהמער פונם צו-זאַמענפאָהר צווישען זיי די דעפּ. מיאָטלאַ און וואָלאָשין.

דעפּ. באַלין וואַרפט פאַר דער פּאָ-ליציי, אַז זי האָט ספּעציעל צוגעגרייט דעם בעשלען; דערביי מאַכט ער שאַרפע פאָרוואורפען דער רעגירונג, און דער מאַרשאַלעק נעהמט ביי איהם אָפּ דאָס וואָרט. אַזוי ווי דעפּ. באַלין הערט אָבער נישט אויף צו רעדען, ערקלערט דער מאַרשאַלעק אַ פויזע.

בעת דער פויזע נעהמט אַרויס דעפּ. באַלין פון זיין טעקע פערבלוטיגטע סוויטקעס פון די פויערען, און פאָטאָ-גראַפיעס פון די צושלאָגענע און וואַרפט זיי אין דער ריכטונג פון די רעכטע. ס'צנטשטעהט אַ טומעל וואָס דויערט נאָך, ווען דער מאַרשאַלעק עפענט די זיצונג. דעפּ. סקשיפּאַ לעגט אַוועק אויף דער מיניסטעריאַל-באַנק פאַר'ן וויצע-פּרעמיער באַרטעל אַ פערבלוטיגט העמ-דעל.

דער סיים-מאַרשאַלעק ערקלערט: ס'איז נישט זיין ענין צו קאָנטראָלירען די פאַקטען, נאָר אויב אַ דעפוטאַט קלאָגט אָן די רעגירונג, אַז ס'זענען געשלאָגען געוואָרען דעפוטאַטען, איז דער סיים מחויב זיך צו פערנעהמען מיט דעם ענין

דער פאָרשלאָג ווערט איבערגעשיקט אין דער אַדמיניסטראַטיווער קאָמיסיע, און דער סיים-מאַרשאַלעק בעט דעם פּאָרזיצער פון דער קאָמיסיע, אַז זי זאָל שוין אויף איהר ערשטער זיצונג זיך בעשעפטיגען מיט דער פראַגע.

די ערשטע לעזונג פון בודזשעט-פּראָוויזאָריום איז געווען זעהר קורץ. לויט אַ פערשטענדיגונג פון סעניאָרען-קאָנווענט איז קיין דיסקוסיע נישט גע-ווען און דער פּראָוויזאָריום איז אָפּגע-שיקט געוואָרען אין דער בודזשעט-קאָמיסיע. די צווייטע לעזונג וועט פאָר-קומען דינסטאָג.

מ'טרעט צו צו דעם וויכטיגסטען פּונקט פון דער טאָג-אָרדנונג: פּרעסע-דעקרעט. פאַר'ן צוטרעטען צום בע-האַנדלען דעם דאָזיגען פּונקט, האָט דער סיים-מאַרשאַלעק דערמאָנט דעם קאָנ-פליקט צווישען סיים און דער רעגירונג, וועגען דער אינטערפּרעטאַציע בנוגע דעם פאָרשלאַג אָפּצושאַפען דעם דעקרעט, און האָט פעסטגעשטעלט, אַז דער סיים האָט זיך געשטעלט אויפ'ן שטאַנדפּונקט, אַז ער קען צו יעדער צייט, אַפילו פאַר'ן אַריינטראָגען אין סיים אָפּצו-וואַרפען אויפ'ן וועג פון אָננעמען אַנ'-ענטשפּרעכענדען געזעץ, פעראָרדנונגען, וואָס זענען אַרויסגעגעבען געוואָרען אויפ'ן גרונד פון די פולמאַכטען.

אין נאָמען פון דער יורידישער קאָ-מיסיע האָט דעם פאָרשלאָג וועגען אָפּ-וואַרפען דעם פּרעסע-דעקרעט רעפערירט דעפּ. ליבערמאַן (פּ. פּ. ס.). ערשטענס האָט ער פאָרגעשלאָגען אַנ'אויסבעסערונג, אַז דאָס געזעץ וועגען אָפּוואַרפען דעם דעקרעט זאָל ווערען גילטיג נישט פון 1. דעצעמבער נאָר פון 1. יאַנואַר. ווייטער האָט ער אָנגעוויזען, אַז הגם דער פּרעסע דעקרעט איז שוין אַריינגעטראָגען געוואָרען אין סיים, און עס איז געגאַנגען אַ געוועהנליכער בעשלוס פון סיים אָהן דעם סענאַט אויף אָפּצוּוואַרפען איהם, האָט דאָך די יורידישע קאָמיסיע בע-שלאָסען אָפּצוּוואַרפען דעם דעקרעט דורך אַ געזעץ.

איבערגעהענדיג צום עצם פּרעסע-דעקרעט, קריטיקירט איהם דעפּ. ליבער-מאַן זעהר שטאַרק און ענדיגט: פּוילען'ס צוקונפט ליגט נישט אויפ'ן וועג פון דעמאָקראַטיע צו אַ פּאָליציי-אישער מלוכה, נאָר אין שיצען די פּרינציפּען פון רעכט און פרייהייט, פאַר וועלכע ס'האָט פייערליך געשוואוירען דער מלוכה - פּרעזידענט.

נאָכדעם, ווי דער סיים מאַרשאַלעק שטעלט פעסט, אַז דאָס אָבוואַרפען דעם פּרעסע-דעקרעט דורך אַ געזעץ וועט נישט האָבען קיין פּרעצעדענס-רעכט אויף שפּעטער, ווערט בעשלאָסען, גע-גען די פּראָטעסטען פון לינקס, באַלד אָבצושטימען איהם אָהן אַ דיסקוסיע.

בעת דער אָבשטימונג ווערט אין דער 2. און 3. לעזונג איינשטימיג אָנגענומען דאָס געזעץ וועגען אָבשאַ-פען דעם פּרעסע-דעקרעט. נאָכ'ן בע-קאַנטמאַכען די רעזולטאַטען פון דער אָבשטימונג, האָבען זיך אויף די לינקע בענק געהערט אויסגעשרייען: נידער מיט דער רעגירונג.

דעפּ. וואָסינטשוק שרייט: נידער מיט פּילסודסקי'ן!

ס'איז אינטערעסאַנט, אַז די רעגירונג האָט נישט גענומען קיין וואָרט צו פערטיידיגען דעם פּרעסע-דעקרעט און האָט נישט אָבגעגעבען קיין שום ערקלערונג.

דער געזעץ-פּראָיעקט וועגען אָפּוואַר-פען דעם פּרעסע-דעקרעט וועט בע-טראַכט-ווערען דורכ'ן סענאַט אויף זיין זיצונג פון 15 ה. ח.

*

די סיים-קלובען פון כ. ד., פּ. פּ. ס. פּיאַסט און נ.פּ.ר., האָבען אַריינגעטראָ-גען אַ דרינגענדען פאָרשלאָג וועגען אָפּ-שאַפען די „שוואַרצע קאַבינעטען", (וועל-כע הערען אינטער טעלעפאָן-געשפּרע-כען און עפענען אויף בריף), ווייל בעת דער דיסקוסיע איבער'ן בודזשעט פון פּאָסט און טעלעגראַף האָט זיך אַרויס-געוויזען, אַז הגם ס'איז געגען דער קאָנסטיטוציע, עקזיסטירען דאָך די דאָ-זיגע קאַבינעטען.

ביים גרינעם טיש.

אין די שפּיל-זאַלען פון מאָנטע-קאַרלאָ.

פון ד"ר א. קאַראַלניק.

טישען — לאַנגע, פּיצרעקיגע, שמאָ-לע, קיילעכדיגע. אַרום יעדען טיש מענשען קנויטען. מען זיצט, מען שטעט קאָפּ אויף קאָפּ. אין דעם צענטער אַ קרייז מיט רויטע ליניעס. אַ מין ציפער בלאַט. אַ גלאַט ראַזירטער מענש אין פראַק וואַרפט דאָס ווייסע, עלפענביי-נערנע קייקעלע. הונדערטער פּאָר אויגען קוקען ווי פערגאַפט. „פּעט וואָטר זשע, מעסיע — פּעט וואָטר זשע" — מאַכט אייער שפּיל, מייגע הערען (דאַמען ווע-רען נישט אָנערקענט אַלס אַ קאַטעגאָריע —די סעקסועלע פראַגע הערט אויף ביים רולעט-טיש). דער געגאָלטער רופט עס יעדע פּאָר מינוט. נערוועזע הענד וואַר-פען רויטע, ווייסע, בלויע בלעכלעך — און יעדער פון זיי מיינט געלד. פון צוואַנציג פראַנק ביז — ביז צענדליגער טויזענד.

„לע זשע ע פעי — מעסיע, ריען נע וואַ פּליר" — „די שפּיל איז פאַרטיג — עס נעהט נישט מעהר". אין לעצטען מאָמענט הוּרפט עפּעס אַ האַנד אַ פּאָר געלד-סמנים אויף עפּעס אַ נומער — דער באַל טוט זיך אַ דרעה — הונדער-טער מענשען פערהאַלטען דעם אָטעם עס דרעהט זיך — אָט-אָט — דרייצעהן, דרייצעהן. „צוויי" — דערהערט זיך די שרים פון דעם ראַזירטען — און אַ קליי-נע עלפענביינענע לאָפּעטע שאַרט געלד.

ווייטער געבימען באַנקנאָטען אויף בלעכלעך — און ווייטער שאַרט זיי אַוועק די לאָפּעטקע — אַ קאַלך-אויוועז וואָס פערברענט — אַנ'אויוועז וואָס מאַכט צונישט אין איין מינוט — פער מעגנס, אַמביציעס, מענשען-לעבענס.

דער פראַנצויז מיט דעם „סיסטעם" האַלט אין איין שטעלען אויף דרייצעהן — און פערלירט. די צוויי דייטשע בער-זיאַנער שפּילען פּאַמעלעך און אָהן אַ סיסטעם — און געווינען.

דער אַמעריקאַנער האָט שוין אויס-געליידינט זיינע קעשענעס און ווערט נאָך רויטער ווי פריהער. מען זעהט — עס גלוסט זיך איהם אַראָפּנעהמען דעם קאָלנער און דאָס רעקעל — עס איז איהם הייס אין דעם קיהלען האַלב טונקעלען זאַל — ער פערמעסט זיך שוין — אָבער די לאַקייען אין פראַקען טוען אויף איהם אַ שטרענגען קוק — און ער לאָזט אַראָפּ די הענד. שוויצט ווייטער — און פערלירט.

אין מיטען זאַל — קליינע פּאַמיליען-סצענעס. „דו האָסט נאָך צוויי הונדערט פראַנק" — זאָגט איינער אַ מיטעל-יעהרי-גער מאַן מיט דעם פּנים פון אַ פּראָטעס-טאַנטישען גלח צו זיין בלייכער, דיקער פרוי. די פרוי האַלט די הענד אויף דער ברוסט — זי האָט, ווי-זוט אויס, דאָרט בעהאַלטען די לעצטע פּאָר הונ דערטער ביי זיך: „זשאַן, זשאַן, לאָז זיין גענוג. דו האָסט דאָך שוין אַלצדינג פערשפּילט! האָב רחמנות, זשאַן". זשאַן ווערט צעמישט, אָט גיט ער איהר נאָך — און געהט אַוועק — אָבער עס דער-הערט זיך פון ערגיץ דער מיסטישער קול: „פּעט וואָטר זשע — מעסיע" — „שפּילט, שפּילט, מיינע הערען" — זשאַן טוט אַ ציטער, זיינע אויגען ווערען רויט און ווי געשוואָלען. „ניב" — טוט ער כמעט אַ געשריי — און די בלייכע פרוי נעהמט אַרויס די פּאָר באַנקנאָטען פון בוזים און דערלאַנגט איהם — און באַלד האָט דער קאַלכאויוועז אויך זיי פערשלונגען.

* * *

אין מיטען זאַל שפּילט מען „טראַנט ע קאַראַנט" — דרייסיג און פערציג. צוויי קברנימדיג אויסקוקענדיגע שוואַרץ בעפראַקטע הערען — אינטערנאַציאָנאַל אין פּנים ווי אין שפּראַך — זיצען און שניידען קאָרטען. און ווידער: „רוזש נאָך נגאַר תער. רויט געווינט, שוואַרץ פערלירט. אָדער פערקעהרט. געלד שווימט — פערשווימט. אויגען גלאַנצען אויף און ווערען פערלאָשען. ווייסע קעפּ זיצען אָנגעבויגען און פיהרען חשבונות — זיי זוכען אויך „סיסטעמען" — דימענט-פינקלענדיגע דאַמען-פינגער וואַרמען שווערע טויזענדער. אונטער דעם רויט טרעט אַרויס דאָס ווייסע פּנים — ליפּען ציטערן, דערשטיקטע געוויינען טראָגען זיך אין דער לופט.

און פון די ווענד קוקען אַראָפּ ווייר דיגע בילדער. עפּעס ערנסטע, סענאַטאָ-רישע פּנימ'ער — הפּנים די הייליגע פון דער רולעטקע.

איך געה פון איין טישעל צום צוויי-טען, דער קול פון דעם „קרופּיע" היפּ-נאָטיזירט מיך. זאָגט ער „מאַכט אייער שפּיל" — מאַך איך. לויט אַ „סיסטעם", ווי איינער לעבען מיר — וויסענשאַפט-ליך — נישט פערשטעהענדיג פאַרוואָס — און פערליר. פּרואוו אונוויסענשאַפט-ליך — גלאַט אַזוי — נאָך דער צאָהל פון די פּליכעס ביים טיש — פערליר נאָכאַמאָל. בלויז איין מאָל געראָט עס, עפּעס אַ נאַרישער געדאַנק לויפט דורך מיין קאָפּ, אַ קינדער-שפּאַס: וואָס ווערט אַ ציג נאָך זיבען יאָהר — אַכט — ענ-פערט אויטאָמאַטיש דער מוח. „אַכט" — רוף איך צו דעם קרופּיע — און אַכט געווינט.

עס האַלט זיך אָבער נישט. מיט אַ טיש ווייטער — ביים „טראַנט ע קאַ-ראַנט" — פערליר איך דעם געווינס — און נאָך מעהר.

אימיצער ציהט מיך ביים אָרבעל — עס איז מיין פריינד — אַ שריפטשטעלער וואָס אינטערעסירט זיך מיט אונשטער-בליכקייט. „קומט, עס איז גענוג", איך געה. „וואָס פאַר אַ וואונדערבאַרע אויס-זיכט" — מיר געהען צו צו אַ פענסטער אין איינעם פון די קלענערע זאַלען. די ריוויערע עפענט זיך פאַר אונז. דער בלויער ים שמייכעלט. ער רופט. „העי, מאָסיע" — דערהער איך אַ קול, און אַ האַנד לעגט זיך אַרויף אויף מיין פּליי-צע. איינער פון די דינער שאָקעלט מיך ביי דער האַנד. „וואָס איז?" — „איך האָב געמיינט, אַז..."

איך פערשטעה — דאָס איז דער „זעלבסמערדער - פענסטער". דער בע-קאַנטער ווינקעל פון מאָנטע - קאַרלאָ. נישט איינער האָט זיך שוין דאָ פער-טראַכט איבער זיין מזל און אויסגעלאָ-שען זיינע ברענענדיגע גלוסטען אין די כוואַליעס פון דעם בלויען ים.

מיר צעלאַכען זיך — מיין פריינד און איך — און געהען אַרויס פון דעם שפּיל-זאַל.

די דײַטשע פּאַציפיסטען געגען אַנטיסעמיטיזם.

בערלין (ט"אַ) אויף דער אַלגע-מיינער פערזאַמלונג פון דער דייטשער פרידענס געזעלשאַפט אין מאַנהיים איז לויט'ן פאָרשלאַג פון פּראָפ. איבערלע אָנגענומען געוואָרען אַ רעזאָלוציע, אין וועלכער עס ווערט דערמאָנט, אַז דער אינטערנאַציאָנאַלער פּאַציפיסטען - קאָנ-גרעס אין גענף האָט פעסטגעשטעלט, דאָס דער אַנטיסעמיטיזם בעדראָהט דעם אינערליכען פרידען און מען מוז מיט איהם פיהרען אַנ'ענטשיידענעם קאַמף. די אַלגעמיינע פערזאַמלונג פאָדערט אויף אַלע אָבטיילונגען פון דער געזעל-שאַפט אין דייטשלאַנד זיי זאָלען בע-טראַכטען דעם קאַמף געגען דעם אַנטי-סעמיטיזם אַלס אַ בעשטאַנד-טייל פון זייער נאָרמאַלער אַרבייט. דאָס פּרעזי-דיום פון דער פּאַציפיסטישער געזעל-שאַפט אין דייטשלאַנד האָט פונאַנדער-געשיקט וועגען דעם ענין אַ צירקוליאַר צו אַלע אָבטיילונגען פון דער געזעל-שאַפט.

דאס בלוטיגע

פורים-שפיל.

דאָ איז נישט קיין שפּיל אין פּאָליטיק! דאָ ווערט געשפּילט מיט בלוט — מיט יודיש בלוט, און עס טאָר נישט פער-שוויגען ווערען.

איז, ווען די מאַסנעבענדע פּאַקטאָרען פון אונזער היימישען פּאַרלאַמענט האָ-בען געוואָלט אָפּהאַלטען דעם דעפּ. ווישליצקי פון צוריקשיקען דעם אָרדער פון רומענישען קעניג—האָט ער זיך זעלבסטפערשטענדליך, נישט געפאָלגט, און געטון, ווי דאָס מענטשליכע געוויסען האָט איהם דיקטירט, ווייל — אַ פּאָלקס-וואונד לאָזט זיך דאָך נישט פערהיילען מיט אַ ירום-הורו-בלעכעל...

איצט איז געקומען דער הויכער פּראָ-טעסט פונ'ם יודישען „קאָלאָ", אין וועלכען עס ווערט גאַנץ קלאָהר און דייטליך געזאָגט, אַז —

„די רומענישע רעגירונג, דאַרף ווי-סען, אַז פאַר אַ פּאָלק, וואָס זיינע פּראָ-פעסאָרען און סטודענטען זענען די אי-ניציאַטאָרס און די אויספיהרער פון פּאָגראָמען, איז קיין אָרט נישטאָ אין דער משפּחה פון קולטורעלע פעלקער".

נאָך אַמאָל: דאָס איז נישט קיין שפּיל אין פּאָליטיק! דאָס רעדט און שרייט דאָס בלוט פון אַנ'גאַנץ פּאָלק, וואָס האָט שוין נישט איין „רומעניען" איבער-געלעבט!..

דאָס אַפּעלירט צו דעם אַלוועלט-ליכען, אַלמענשליכען געוויסען. די שטים פון דער עלטסטער מאָראַל, און אַזעלכע קולי קולות מוזען דערהערט ווערען — מעגען זיי ווי שענדליך, ווי חוצפּה'דיג און שווינדלעריש נישט פערטויבט און פערהילכט ווערען דורך צייטווייליגע כוליגאַנעריש- פּאַטענטאַטען, און יוצר משרתים וואָס שטעלען אין זייער בלו-טיגע פּויסט וואָ-באַנק אויף אַ זיכערען פערשפּילען...

עס איז, אודאי, זעהר טרויעריג, ווען אַ לאַנד קויקעלט זיך מיט אַ משוגה'דיגער האַסטיגקייט באַרג אַראָפּ, און פליהט אין דער שאול תחתיה אַריין—

עס איז נישטאָ, וואָס צו פרעהען זיך דערמיט, וואָס אַ פּאָלק ווערט פער-בלענדט, און בעגעהט זעלבסטמאָרד דורכ'ן פּאָגראָמירען און מאָרדען אַ גע-וויסען טייל פון זיינע בירגער. פאַר בלויז נחת ווערט עס נישט געטון...

אַ קליינינקייט — געשיקט די קעניגין אַליין, אַלס אַ מעקלערין אין אַמעריקאַ, באָרגען גמילות-חסדים, און מחמת דאָס „איידעלע געשלעכט" האָט נישט גע-קאָנט דעקען די מעשים תעתועים פונ'ם „גראָבען מין" — סאָלידאַריזירט זיך דער אינערן - מיניסטער און דער גאַנצער פּאַרלאַמענט מיט די פּאָגראָם-בעשלוסען פון דעם יאַסי'ער אַקאַדעמיקער - קאָנ גרעס.

עס איז די אַלטע געשיכטע, די נישט-לאַנג - פערגאַנגענע מיט דער אַלוועלט-ליכער יודישער ערבות.

— און עס איז אויך די גאָר אַלטע געשיכטע מיט אחשורוש'עס פּרס ומדי, וואָס עס וואָלט אסור געשאַדט, אַז די רומענישע א. אַ. קעניגינס און קעניגען און אפילו קוזאַ-קאָזאַקען און פּראָפעסאָ-סאָרען זאָלען זיך דערמאָהנען אין זרש'עס אָמאָהיום:

— אם מזרע היהודים הוא...

יודיש בלוט לאָזט זיך נישט אויס-מעקען מיט קיין שום פּאָליטישע כּמעי-קאָליען, און זאָל דער איצטיגער קאָלאָ-פּראָטעסט דערמאָהנען דערפון.

מ. ז.

DR PRYBULSKI

צוריקגעקעהרט.

זאַוואַדזקאַ 1, טעלעפאָן 25-38

וועגערישע און האָר - הויט - קראַנקהייטען, מענער-שוועכע, בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ-ליכט (האָר-אויספאַל), רענטגען-שטראַהלען.

נעמט אָן פון 9—1 און פון 4—8 אָוענד, דאַמען פון 4—5 נאָכמ.

נייער פאָלקסבלאַט
12. דעצעמבער 1926

דאָס לאָדזער לעבען

נייער פאָלקסבלאַט
12. דעצעמבער 1926

12
זונטאָג
ז
טבת תרפ״ז

דעצעמבער
זון-אויפגאַנג 7.17
זון-אונטערגאַנג 3,30
לענג פון טאָג. 9

קאָנגרעס פון די טעקסטיל-פעראיינען הויבט זיך היינט אָן אין לאָדז.

(–) היינט עפענט זיך אין לאָדז דער אַלפוילישער לאַנד-קאָנגרעס פון די טעקסטיל-פעראיינען.

נעכטען זענען שוין געקומען דעלעגאַטען פון דייטשלאַנד עסטרייך און טשעכאָסלאָוואַקיען.

נאָכדעם, ווי ס׳וועלען אָפגעגעבען ווערען, בעריכטען פון די בעזונדערע שטעט און די לאַגע פון די טעקסטיל-פעראיינען, וועלען פאָרקומען וואַהלען פון אַ נייעם הויפט-קאָמיטעט און עקזעקוטיוו.

וועגען ערלויבנישען אויף געוועהר.

(–) די פערזאָנען, וועלכע ווילען בעקומען ערלויבנישען אויף צו האָבען געוועהר, מוזען אָנגעבען נייע ביטעס אין רעגירונגס-קאָמיסאַריאַט מיט די געהעריגע שטעמפעל-אָפּצאָהלען און מאָטיווען, צוליב וואָס דאָס געוועהר איז נויטיג.

אַפטייקען.

היינטיגע נאַכט-דיזשורען.

היינט, זונטאָג, דיזשורירען פאָלגענדע אַפטייקען ביינאַכט: עפשטיין (פעטריקאָווער 225), באַרטאָשעווסקי (פעטריקאָווער 95), ראָזענבלום (ציגעל-גאַס 12), גאָרפיין (ווסכאָדניא 54) און קאָפּראָווסקי (נאָוואָמיעיסקא 13).

פאַפּיראָסען
מ׳שטײַנסגעזאָגט

(–) אויף דער לעצטער פערזאַמלונג פון די דעטאַליסטען-טאַבאַק-הענדלער איז בעשלאָסען געוואָרען, זיך צו ווענדען מיט אַן ענטשפרעכענדען מעמאָריאַל צו דער טאַבאַק מאָנאָפאָל-דירעקציע, אַז די פאַפּיראָסען זאָלען אויסגעאַרבייט ווערען פון אַ בעסערען טאַבאַק-קוואַליטעט, ווייל די קאָנסומענטען קלאָגען זיך שטאַרק, אַז ס׳איז אונמעגליך צו רויכערן די היינטיגע פאַפּיראָסען.

קראַנקען-קאַסע.
הויפט-דאָקטאָר וויל פערלאָזען לאָדז.

(–) ווי מיר דערוויסען זיך, איז אויף דער לעצטער זיצונג פון דער קראַנקען-קאַסע-פערוואַלטונג געקומען צו אַ שאַרפען מיינונגס-אויסטויש צווישען דעם הויפט-דאָקטאָר קלושינסקי און דער פערוואַלטונג אין דער פראַגע וועגען איינפיהרען ענדערונגען אין דעם הייל-אופן.

אין רעזולטאַט פון דעם קאָנפליקט, האָט ד״ר קלושינסקי געבעטען אַ 6-וואָכיגען אורלויב צו קוראַציע-צוועקען. גלייכצייטיג בעמיהט זיך ד״ר קלושינסקי צו בעקומען אַ פאָסטען אין דעם אַלפוילישען פערבאַנד פון די קראַנקען-קאַסעס, אַלס הויפט-דאָקטאָר.

ד״ר קלושינסקי וויל אַלזאָ פערלאָזען לאָדז, וועה איז אונז ! ..

Dr. med.
EYCHNER Jakób
Aleja 1-go Maia16, Tel. 11-24
אינערליכע- און קינדער - קראַנקהייטען
נעמט אָ. פון 6—7, זונטאָג פון 3—4.

שטרענגע עקזעקוציעס און שנעלער איינמאָהנען די שטייערן

דאָס פערלאַנגט דאָס מיניסטעריום פון לאָדזער פינאַנץ-אַמט.

(–) דער לאָדזער פינאַנץ-אַמט האָט דערהאַלטען אַ נייעם צירקולאַר פון פינאַנץ-מיניסטעריום, וועגען שטרענגער אויספיהרען די עקזעקוציעס פאַר נישט-געצאָהלטע שטייערן און שנעלער איינמאָהנען די שטייערן, וועלכע דאַרפען געצאָהלט-ווערען.

לויט דעם צירקולאַר דאַרפען ביי׳ם אויספיהרען די עקזעקוציעס זיין בעשעפטיגט וועניגסטענס אַ העלפט פון אַלע בעאַמטע, אויסער די סעקוועסטראַטאָרען. די איבריגע העלפט דאַרף זיין בעשעפטיגט ביי׳ם ערלעדיגען די לויפענדע פראַגען.

דאָס פינאַנץ מיניסטעריום פערלאַנגט אויך, אַז מחמת דעם ציפלוס פון אינטערעסאַנטען אין לעצטע דעקאָכען, ביי׳ם אויסקויפען פאַטענטען אויפ׳ן יאָהר 1927 — זאָל מען זעהן, אַז די אַלע, וועלכע קומען, זאָלען ערלעדיגט ווערען אין דעם זעלבען טאָג.

ספעציעלע קאָנטראָלערען פון פינאַנץ-מיניסטעריום וועלען קאָנטראָלירען, צי דער צירקולאַר ווערט נעהעריג אויסגעפיהרט.

טראַמוואַי-אַרבייטער בעקומען 10 פּר. הוספה.

קיין טראַמוואַי-שטרייק וועט שוין נישט זיין.

(פ) אין צוזאַמענהאַנג מיט׳ן סכסוך צווישען דער טראַמוואַי-דירעקציע און די אַרבייטער, איז נעכטען פאָרגעקומען אַ זיצונג פון דער טראַמוואַי-דירעקציע מיט׳ן אַנטייל פון פאָרשטעהער פון מאַגיסטראַט און אַרבייטס-אינספעקטאָר.

אויף דער קאָנפערענץ האָבען זיך אַ רייה אָנטיילנעהמער זיך אַרויסגעזאָגט געגען געבען די אַרבייטער אַ וואָסער-ס׳איז הוספה, מאָטיווירענדיג דאָס דער-מיט, וואָס די טראַמוואַי-אַקציעס פערדינען גענוג און די געשעפטען פון דער טראַמוואַי-געזעלשאַפט זענען נישט קיין גוטע.

דער אַרבייטס-אינספעקטאָר האָט אָבער ענערגיש געפאָדערט, אַז די הוספה זאָל געגעבען ווערען.

צום סוף האָט די דירעקציע בעשלאָסען צו געבען די טראַמוואַי-אַרבייטער 10 פראָצענט הוספה, בעשליסענדיג דערביי, אַז דאָס איז דאָס לעצטע, וואָס זיי זענען בכח צו געבען.

מאָנטאָג קומט פאָר אַ פערזאַמלונג פון די טראַמוואַי-אַרבייטער, וועלכע וועלען בעשליסען צי די בעקומענע הוספה זאָל אָנגענומען ווערען.

ווי מיר דערוויסען זיך, זענען די טראַמוואַי-אַרבייטער נוטה אָנצונעהמען די 10 פראָצענט הוספה און נישט צוצוטרעטען צו קיין שטרייק אינ׳ם איצטיגען מאָמענט.

7 יאָהר טורמע פאַר דעזערציע.

א זעלנער ווערט בעשולדיגט, אז ער האָט זיך פרייוויליג איבערגעגעבען אין געפאַנגענשאַפט.

(–) דאָס לאָדזער מיליטער-געריכט האָט בעטראַכט דעם פראָצעס געגען דעם זעלנער לייב שטיין, וועלכער וואוינט אין לאָדז אויף מלינאַרסקאַ-גאַס 11.

לויט׳ן בעשולדיגונג איז שטיינ׳ען פאָרגעוואָרפען-געוואָרען, אַז ווען ער האָט אין יאָהר 1920 זיך בעטייליגט אין די קאַמפען מיט די באָלשעוויקעס האָט ער, בעת אַ ריקצוג, זיך פרייוויליג איבערגעגעבען אין געפאַנגענשאַפט צו בודיעני׳ס מיליטער-אָפטיילונגען.

דאָס זאָל האָבען בעמערקט דער סערזשאַנט קריינע, וועלכער האָט וועגען דעם מיטגעטיילט דער מיליטער-אָנפיהרונג און וועגען שטיינ׳ען איז פערשריבען-געוואָרען אַ פראָטאָקאָל אין די עווידענצען פון דער לאָדזער פ. ק. או.

אין יאָהר 1921, ביים אויסטויש פון געפאַנגענע צווישען פוילען און רוסלאַנד, איז אויך שטיין צוריקגעקומען פון רוסלאַנד מיט אַ פאַרטיע געפאַנגענע. מ׳האָט נאָך קאָנטראָלירט די ביכער און פ.ק.או. און געטראָפען די דערמאָנטע בעשולדיגונג געגען שטיינ׳ען.

אויפ׳ן פראָצעס האָט דער סערזשאַנט קריינע זיך אַרויסגעזאָגט וועגען דעם בעשולדיגטען, אַז ער איז געווען אַ שלעכטער זעלנער, שטענדיג געזוכט מיטלען זיך אַרויסצודרעהען פון דינסט א. ד. גל.

שטיין האָט אין זיין לעצטען וואָרט ערקלערט, אַז ער האָט זיך נישט פרייוויליג איבערגעגעבען אין געפאַנגענשאַפט, נאָר ווען ער איז אַראָפגעגאַנגען פון וואָגען עפעס ערלעדיגען אַ נייטיגע זאַך, — זענען אָנגעקומען די סאָוויעטישע אָפטיילונגען און איהם גענומען אין געפאַנגענשאַפט.

דאָס מיליטער-געריכט האָט פער׳משפט לייב שטיינ׳ען צו איבערטראָגען איהם אין צווייטען קלאַס זעלנער און אויף 7 יאָהר טורמע.

———

גנבים אין פּאָזנאַנסקי׳ס פאַבריק.

אינטערגעגראָבען זיך דורך א קאַנאַל, דורכגעזעגט קראַטעס, פערפאַקט סחורה און — אנטלאָפען מיט גאָרנישט.

(-) עהערגעכטען ביינאַכט האָבען זיך נישט-ענטדעקטע גנבים אַריינבעקומען אין דער געביידע פון פּאָזנאַנסקי׳ס פאַבריק אויף אָגראָדאָוואַ 17, מיט׳ן צוועק אויסצופיהרען אַ גנבה.

די גנבים האָבען זיך אַריינגעכאַפט אין פאַבריק אויסגראָבענדיג אַ גרוב אויף דרעוונאָווסקאַ-גאַס און פון דאָרט, דורכ׳ן קאַנאַל, זענען זיי אַריין אין דעם מאַגאַזין, וואו ס׳ליגען גרויסע זאַפּאַסען סחורות.

אין מאַגאַזין האָבען די גנבים דורכגעזעגט די אייזערנע קראַטעס און פערפאַקט 30 שטיק סחורה אין דער ווערט פון 19,000 זלאָטעס.

דער נאַכט-סטרוזש פון פאַבריק האָט אָבער בעמערקט אַ שיין פון עלעקטרישע טאַשען-לעמפלעך און אַ געהויבען אַלאַרמירען מיט זיין פייפערל.

די גנבים האָבען דעריבער איבערגעלאָזט די סחורה און אַנטלאָפען דורך דעם זעלבען קאַנאַל.

פאָליציי פיהרט אַן ענערגישע אויספאָרשונג

מודעה ואזהרה גדולה.

מיר זענען מפרסם אז עס איז שוין געוואָרען אין אָרדנונג, אַז אַלע גענז אויך אינדיקעס פון דער היגער שחיטה ווערען פערזעהען מיט פלאָמבעס „שוחטי עופות כשר לאָדז, יעצט איז נאָר אָפהענגיג אין די קונים, מ׳זאָל אויף דעם אכטונג געבען. דעריבער בעטען מיר און מ׳איז מזהיר באזהרה גדולה. יעדער יוד, וואָס וויל זיך אָפהיטען פון מאכלות אסורות ער זאָל ח״ו נישט נכשל ווערען אין עסען נבלות וטרפות, זאָל אָנזאָגען זיין ב״ב און ווער עס געהט קויפען אַ געשחטענע גאַנז אַדער אַן אינדיק מ׳זאָל נאָר קויפען מיט אַ היגע פלאָמבע, אין פון אונז איז פערזעהן, עס זאָל נישט קענען געפעלשט ווערען. דעריבער זאָל מען נישט הערען קיין שום פליאָטקעס פון אַזעלכע גענזלער, וואָס ווילען אונטערברעכען די תקיות הכשרות. אויך די וואורשט פאַבריקאַנטען, וואָס קויפען די הויטען און ביילינעס זאָלען נאָר קויפען אַזעלכע, וואָס האָבען היגע פלאָמבעס, ווייל די הויטען און ביילינעס ווערען ספעציעל פלאָמבירט.

גלייכצייטיג זענען מיר מפרסם, אַז די הויטלעך, וואָס זענען פערשפרייט אַז אויף פעטריקאָווער 176 איז אַ שחט-הויז בהשגחה הראבינאט איז שקר גמור זאָל קיינער דאָרט נישט לאָזען שעכטען.

ועד הרבנים עם ועד הכשרות.

788

Kurz die Arbeit
Lang die Ruh'
Putzt mit „PURUS"
Du die Schuh'. 888

אלס נייער לייטער פון ציווילשטאַנדס-אַמט זאָל בעשטימט ווערען ה׳ ליבראַך.

מאָרגען קומט צוריק קיין לאָדז פון וואַרשאַ וואָיעוואָדאַ יאַשטשאָלט און וועט איבערגעבען דעם געוועזענעם שטאָדט-פרעזידענט ה׳ אַל. זשעוווסקי די נאָמינאַציע אויף דעם אַמט פון לאָדזער וויצע-וואָיעוואָדע.

אין צוזאַמענהאַנג מיט דעם, וואָס ס׳ווערט בעפרייט דאָס אַרט פון לייטער פון ציווילשטאַנד-אַמט, וועלכעס ס׳פערלאָזט ה׳ זשעוויסקי, ווערט אויפ׳ן דאָזיגען אַמט אַרויסגערוקט די קאַנדידאַטור פונ׳ם איצטיגען פערטרעטער פון לייטער, דעם בעקאַנטען טוער אויפ׳ן געביט פון ציווילשטאַנד-וועזען ה׳ ליבראַך.

ה׳ ליבראַך, וועלכער האָט שוין געפייערט זיין 10-יאָהריגען טעטיגקייט"ס-יובילעאום אויפ׳ן דאָזיגען געביט, איז געווען דער נאָהנסטער מיטאַרבייטער פון פערשטאָרבענעם איזידאָר שוואַרצמאַן ז״ל און שפעטער פון איצטיגען וויצע וואָיעוואָדע ה זשעוווסקי. ה׳ ליבראַך געהערט צו די בעסטע פונ׳ם ציווילשטאַנדס-וועזען אין פוילען און נישט אומזיסט שטיצט זיין קאַנדידאַטור וויצע-וואָיעוואָדע זשעוווסקי, וועלכער קען איהם פון זיין מיטאַרבייט.

דער בעשלוס פון מאַגיסטראַט וועגען דער קאַנדידאַטור וועט וואָהרשיינליך אָנגענומען ווערען נאָך היינטיגע וואָך.

עלטערען-פערזאַמלונג פאַר די יודישע שולען.

(–) נעכטען איז אין „פלאָרע"-טעאַטער פאָרגעקומען אַ גרויסע עלטערן-פערזאַמלונג וועגען יודישע שולען, עס זענען אָנגענומען געוואָרען ענטשפרעכענדע רעזאָלוציעס, אַ גענויען בעריכט וועלען מיר ברענגען מאָרגען.

די פערטיילונג פון דעם באָדען אין דזשעבעליא (א״י).

היינט, 5 אַ זייגער נ. מ. קומט פאָר אין לאָקאַל פון דער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע אַ פערזאַמלונג פון די פערזאָנען, וואָס האָבען געקויפט באָדען אין דזשעבעליע (אין דרום פון יפו) דורך חברת „הכשרת הישוב" אין א״י. צוליב דעם, וואָס די פאַרצעלאַציע איז שוין אָדורכגעפיהרט קומט היינט פאָר אַ בעראַטונג וועגען די פערטיילונג דורך אַ גורלה פון די בעזונדערע פלעצער צווישען די קויפער.

זייגערמאַכער און יובעלירען-פערזאַמלונג.

(–) היינט קומט פאָר אין לאָקאַל פון צענטראַלען האַנדווערקער-פערבאַנד (פאָלודניאָווע 4) אַ פערזאַמלונג פון זייגערמאַכער, יובעלירען גאָלדשמידען א. אַנד. אויף דער פערזאַמלונג וועט בעהאַנדעלט ווערען די פראַגע וועגען דעם צעכען-געזעץ.

פון געריכט.

א „פעטער" פון א „הייזעל".

(או) נעכטען האָט דאָס לאָדזער קרייז-געריכט בעטראַכט דעם פראָצעס געגען אַ געוויסע מיעטשיסלאַוו לענק, וועלכער איז געווען בעשולדיגט, אַז ער האַלט אויף אַ „פרעהליך-הייזעל" אויף פולנאָצנאַ 20 און ער פלעגט זיינע „מיידעלעך" כורא דיג שלאָגען.

לענק איז פער׳משפט-געוואָרען אויף אַ יאָהר טורמע און צו בעצאָהלען פאַר געריכטס-קאָסטען 40 זלאָטעס.

Dr. med. H. LUBICZ
צעגעלניאַנאַ 43, טעל. 41-32.
ספעציאַליסט פאַר הויט, ווענערישע און מענער-שוואַכע קראַנקהייטען. 889
היילונג מיט קוואַרץ-לאַמפען (האָר-אויספאַל)
נעמט אָן פון 8—10 און פון 5—8 אָוונט

די קאנפערענץ אין האנדעלס-מיניסטעריום.

א נייע ווענדונג אין דער פאליטיק פון די פוילישע ווירטשאפטליכע קרייזען בנוגע דעם יודישען האנדעל.

וו א ר ש א. 11 (טעלעפאניש) ווי מיר האבען שוין מיטגעטיילט, איז אין האנדעלס-מיניסטעריום פארגעקומען א קאנפערענץ, כדי צו בעטראכטען דעם פראיעקט וועגען האנדעלס און אינדוסטריע-קאמערן אין פוילען.

מצד דעם האנדעלס מיניסטעריום זענען אויף דער קאנפערענץ געוועזען א חוץ דעם מיניסטער אויך דער וויצע-מיניסטער דאלעזשאל און דירעקטאר פון האנדעלס-דעפארטאמענט, דאמבראווסקי. דעלעגאטען זענען געקומען פון אלע עקען לאנד לערך 85 פערזאן. די צענטראלע פון סוחרים-פעראיין איז געווען רעפרעזענטירט דורך: סענאטאר טרוסקער, דעפוטאט ווישליצקי, האנדעלס-ריכטער מ. פרידע, דירעקטאר זיידעמאן פון ווארשא און ד״ר זאקס, אדוואקאט היימאן און ראטמאן ביאלער פון לאדז. דעפוטאט אייזענשטיין איז געווען א דעלעגאט פון דעם לעמבערגער סוחרים-פעראיין. די צענטראלע פון קלייגהענדלער-פערבאנד איז געווען פערטרעטען דורך אינזשיניער סעגאל, מאגיסטער קאברינער און ה׳ בירקא.

דאס ארגאניזירען פון די דאזיגע קאמערן, — האט אנגעהויבען דער האנדעלס-מיניסטער, — איז איינס פון די וויכטיגסטע פראבלעמען פון דעם פוילישען ווירטשאפטליכען לעבען, ווייל די קאמערן שאפען א גרונד צו דער ווירטשאפטליכער זעלבסט-פערוואלטונג.

ביז איצט איז דאס גאנצע ווירטשאפטליכע לעבען פון׳ם לאנד רעגולירט געווארען דורך ריין-ביוראקראטישע אינסטיטוציעס. עס האט בעמוזט קומען דער ווענדע-פונקט און ס׳איז בעשלאסען געווארען איבערצוטראגען די גאנצע פעראנטווארטליכקייט אין די זעלבסט-פערוואלטונגס-ארגאנען. און די מצבֿות, וואס וועלען דער רעגירונג געגעבען ווערען דורך די קאמערן, וועלען זיין אן אפשפיגלונג פון די מיינונגען פון די פעראינטערעסירטע ווירטשאפטליכע קרייזען.

כדי נישט צו פערפיהרען די דיסקוסיע אויף פאלשע וועגען, לעגט דער האנדעלס-מיניסטער פאר, אז די אנוועזענדע דעלעגאטען זאלען פארלעגען גענעראל - רעדנער, וואס זאלען זיך ארויסזאגען וועגען דעם פראיעקט פון האנדעלס-מיניסטעריום. דאן וועט אויסגעקליבען ווערען א קאמיסיע פון 5 פערזאן, וואס וועט פיה׳ען אונטערהאנדלונגען מיט פערשידענע ווירטשאפטליכע ארגאניזאציעס, כדי אויסצוארבייטען אן איינהייטליכען פראיעקט וועגען האנדעלס-און-אינדוסטריע-קאמערן.

אלס ערשטער רעדנער איז ארויסגעטרעטען

דעפ. וויערזשביצקי,

דער פרעזעס פון פוילישען אינדוסטריע-פערבאנד („לעוויאטאן״), וואס געפינט זיך נאך עד היום אונטער דער השפעה פון די ענדעקעס.

דעפוטאט וויערזשביצקי ווייזט אן, אז ס׳איז געלונגען צו קומען צו א געוויסען הסכם בנוגע דעם פראיעקט, וואס איז פארגעשטעלט געווארען דורכ׳ן האנדעלס - מיניסטעריום. בלויז אין איין פונקט איז נישט געלונגען צו קומען צו א הסכם, און דעם פונקט וועט אויף דער היינטיגער קאנפערענץ רעפערירען דעפוטאט ווישליצקי.

די אייראפעאישע לענדער האבען אנגעהויבען צו רעגולירען ביי זיך דאס ווירטשאפטליכע לעבען נאך דער מלחמה.

צוהעלפען ביים געזונד מאכען דעם האנדעלס-בילאנס קאנען די פראפעסיאנעלע ווירטשאפטליכע ארגאניזאציעס דורך דער ענטוויקלונג פון עקספארט און די האנדעלס-בעציהונגען מיט רוסלאנד. די האנדעלס- און אינדוסטריע-קאמערן קאנען. דערביי שפילען זעהר א וויכטיגע ראלע די רעגירונג דארף זיין פעראינטערעסירט דערין, אז וואס מעהר סוחרים און פאבריקאנטען זאלען זיין ארגאניזירט און מיטארבייטען אין די ווירטשאפטליכע ארגאניזאציעס

מיר פאדערן, אז אין די האנדעלס-קאמערן זאלען נור צוויי פינפטעל אויסגעוועהלט ווערען דורך אלגעמיינע דירעקטע וואהלען און דריי פינפטעל — דורך נישט-דירעקטע וואהלען, אזוי אז אין די קאמערן זאלען זיכער אריין די מענשען, וואס שטעהען איצט בראש פון די ווירטשאפטליכע ארגאניזאציעס.

ביי אונז איז דער האנדעל צוטיילט אין 2 לאגערן. מיר האבען 2 צענטראלע סוחר׳ישע ארגאניזאציעס: א יודישע און א נישט-יודישע.

מיר פאדערן, אז די דריי פינפטעל פון די האנדעלס-קאמערן, וואס וועלען אריינקומען פון די נישט-דירעקטע וואהלען זאלען זיין א רעזולטאט פון א קאמפראמיס צווישען אט די 2 סוחר׳ישע ארגאניזאציעס.

דאס יודישע כח־סום איז בעזונדערס עמפפינדליך. מיר גלויבט אבער אין דעם, אז די רעפרעזענטאנץ אין די האנדעלס- און אינדוסטריע - קאמערן זאל זיין א געהעריגע אפשפיגלונג פון די כחות, וואס נעמען אן אקטיווען אנטייל אין דעם ווירטשאפטליכען לעבען.

איך בין זיכער, אז די יודען וועלען נישט צוגעלאזט, אז די מעהרהייט אין די קינפטיגע האנדעלס- און אינדוסטריע קאמערן זאל בעשטעהן פון יודישע רעפרעזענטאנטען, ווייל דאן וואלט אונטערגעגראבען געווארען דער גאנצער אויטאריטעט פון די דאזיגע קאמערן ביי דער ברייטער עפענטליכקייט. ווען יודען און קריסטען וועלען זיך געפינען ביים גרינעם פערשטענדיגונגס-טיש וועט געלינגען צו שאפען א הארמאנישע רעפרעזענטאנץ אין די קאמערן.

צום סוף בעט דער רעדנער דעם מיניסטער, מען זאל אויף דער דאזיגער קאנפערענץ נישט צוטרעטען צו א דיסקוסיע וועגען פרטים, נור ביז׳ן 15. יאנואר זאלען אלע פעראינטערעסירטע קרייזען צושטעלען אן איינהייטליכען פראיעקט וועגען דער ארגאניזאציע פון די האנדעלס-קאמערן.

פרעזעס עפשטיין ערקלערט אין נאמען פון די האנדעלס-קאמערן און גאליציען, אז ער איז מסכים אויפ׳ן פארשלאג פון דעפוטאט וויערזשביצקי.

אין נאמען פון די יודישע ווירטשאפטליכע ארגאניזאציעס טרעט ארויס מיט א גרויסער רעדע

דעפוטאט ווישליצקי.

אמאל מיט פיל יאהרען צוריק, איז אין דעם געוועזענעם קאנגרעס פוילען געשאפען - געווארען אן איינהייטליכער סוחרים-פערבאנד פון אלע סוחרים אהן אונטערשיד ווען ס׳איז אריינגעטראגען אין דאזיגען פערבאנד א ספעציפישע פאליטיק (די „באיקאט“-פאליטיק), איז געמען צו א שפאלטונג אין סוחרים-פערבאנד און די יודען זענען געצוואונגען געוועזען צו שאפען אן אייגענעם סוחרים-פעראיין.

אין אומאפהענגיגען פוילען, קוקט מען אויפ׳ן יודישען סוחר, ווי אויף א שונא פון דער פוילישער מלוכה. נישט קוקענדיג דערויף האט דער יודישער סוחר דאך ענטוויקעלט דעם האנדעל און זיין בעזונדער גרויס פערדינסט איז דאס, וואס ער האט צוגעצויגען די סוחרים פון די מזרח קרעסען צו דער אלגעמיינער פוילישער ווירטשאפטליכער פאליטיק.

די סוחרים פון די מזרח - קרעסען האבען שטענדיג געשטרעבט צו רוסלאנד און דאך איז דער צענטראלע פון סוחרים-פעראיין געלונגען צו פעראינטערעסירען די דאזיגע קרייזען מיט פוילען. מיר קענען פוילען אזוי, אז פערשידענע מיניסטעריומס ווענדע זיך צו אונז און נוצען אויס אונזערע אינפארמאציעס און אונזערע סטאטיסטישע מאטעריאלען. ווען אויסלענדישע עקאנאמיסטען זענען געקומען קיין פוילען, האבען זיי נישט געקאנט פערשטעהן צוליב וואס פאר א סבות איז דער האנדעל צוטיילט אין 2 לאגערן.

יודען האבען פיל געטון פאר פוילען. נישט דער פאבריקאנט, נאר טאקע דער יודישער כח־ האט געשאפען די אינדוסטריע אין פוילען. דער סוחר האט אנגעוויזען דעם לאדזער פאבריקאנט די עקספארט - וועגען קיין אזיען. מיר געהען אין די האנדעלס און אינדוסטריע-קאמערן, ווייל מיר ווילען נעהמען אנטייל אין בויען און ענטוויקלען דאס ווירטשאפטליכע לעבען פון פוילען. פון דער אנדערער זייט האבען מיר אבער מורא פאר די קאמערן, ווייל די ספעציפישע בעציהונג צו דעם יודישען סוחר האט נאך נישט אויפגעהערט.

דעפ. וויערזשביצקי האט קלאר געשטעלט די פראגע וועגען די וואהלען אין די קאמערן. עס האנדעלט זיך דא וועגען א רעליגיעזען און נאציאנאלען קאמף. דאס האנדעלס - מיניסטעריום אבער האט געוואלט פערשלייערן די דאזיגע פראגע.

מען וויל דורכפיהרען די וואהלען אין די קאמערן אויף אזא אופן, אז מען זאל צוקלאפען דעם איינהייטליכען פראנט אויף דער יודישער גאס. ס׳איז קיין ספק נישט, אז די קאמער וועט זיין א פוילישע, ווייל סיי די קריסטען, סיי די יודען שטעהען אויף דער וואך פון די פוילישע מלוכה-אינטערעסען און דא קאן קיין רעד נישט זיין וועגען רעליגיעזע פראגען.

היי - יאהר זומער איז אין לאנדאן פארגעקומען א ווירטשאפטליכע קאנפערענץ פון די מיטגלידער פון די אייראפעאישע פארלאמענטען. אין לאנדאן האט אלע דעלעגאטען אין נאמען פון ענגלישען סוחרטום און פארלאמענט בעגריסט דער יוד סעמיועלס און דער יוד סעמיועלס איז ארויסגעטראטען אין נאמען פון אלע דעלעגאטען פאר׳ן ענגלישען קעניג. דאך האט קיינער נישט פראטעסטירט קעגען דעם, אפילו די פוילישע דעלעגאטען אויך נישט.

די קאמערן וועלען מוזען צוטיילט ווערען אויף 2 סעקציעס: אויף א האנדעלס- און אינדוסטריע - סעקציע, ווייל אויב נישט וועלען די פאבריקאנטען מאיאריזירען דעם האנדעל.

נאך 8 יאהר פון פוילענס אומאפהענגיגקייט מוז די פוילישע געזעלשאפט פערשטעהן, אז דער יודישער סוחר שטעהט אויף דער וואך פון די פוילישע מלוכה - אינטערעסען, וואס זענען צוגעבונדען מיט זיינע אייגענע פערזענליכע אינטערעסען. קיין אנדערען שטאנדפונקט קאן נישט זיין.

אלס 3-טער גענעראל - רעדנער איז ארויסגעטראטען דער פארזיצער פון די פוילישע סוחרים-פעראיינען, דער ענדעקישער

דעפ. ווארמאלסקי.

וועגען אלגעמיינע וואהלען קאן איצט קיין רעד נישט זיין. אין גאנץ אייראפא האט מען שוין געענדיגט מיט דער דאזיגער פארם, בעזונדערס אין א ווירטשאפטליכע ארגאניזאציע.

איך וויל אבער אונטערשטרייכען, אז ביים היינטיגען טאג זענען מיר שוין אוועק פון דעם שטאנדפונקט, וואס עס האט אמאל אין סיים פערטראטען דער גלח דעפוטאט לוטאסלאווסקי. מיר האבען פערלאזט דעם שטאנדפונקט פון א קאמף מיט דעם יודישען סוחר. דאס האבען מיר געטון אין נאמען פון די אינטערעסען פון דער פוילישער רעפובליק. (אפלאדיסמענטען פון די יודישע דעלעגאטען).

דעפוטאט ווישליצקי וויל דורכברעכען דעם ספעציפישען גייסט, וואס הערשט אין פוילען. דער דאזיגער גייסט איז שוין אין א געוויסער מאס דורכגעבראכען געווארען.

די ערקלערונג פון מיניסטער קוויאטקאווסקי.

נאך א הפסקה פון 10 מינוט האט מיניסטער קוויאטקאווסקי אבגעגעבען פאלגענדע ערקלערונג: איך האב בדעה צו עפענען די האנדעלס און אינדוסטריע-קאמערן שוין פון 1. אפריל 1927. ביז דער פראיעקט וועט דורכגעהן דורך די בעראטונגען פון מיניסטערראט און פון יורידישען ראט וועט דויערן 6 וואכען.

אזוי ווי דעפוטאט וויערזשביצקי האט ערקלערט אין נאמען פון דער מעהרהייט פון די ווירטשאפטליכע ארגאניזאציעס, אז ער איז גרייט צושטעלען ביז׳ן 15. יאנואר אן איינהייטליכען פראיעקט פון די האנדעלס-קאמערן. איז דער מיניסטער געניגט אבצווארטען ביז׳ן 15. יאנואר. דער מיניסטער ווארענט אבער, אז טאמער וועט דאס נישט געשעהן ביז׳ן 15. יאנואר, וועט ער שוין נישט האבען גענוג צייט צוזאמענצורופען א פערשטענדיגונגס קאמיסיע און דער מיניסטער אליין וועט זיין געצוואונגען אויסצובעסערן דעם פראיעקט לויט זיינע אייגענע אנשויאונגען.

נאך דער דאזיגער ערקלערונג האט דער מיניסטער געשלאסען די קאנפערענץ.

ווי אזוי מ׳ווערט פטור פון א מאן

דער צווייטער איז אבער אויך נישט קיין פרייער.

(§) מיט עטליכע יאהר צוריק האט פר: סאלא ק. א טאכטער פון א בעקאנטען לאדזער מאנופאקטור-סוחר חתונה געהאט מיט א ווארשאווער סוחר ב. ש. דער מאן וואס איז געווען עלטער פון זיין פרוי מיט א יאהר 10, האט נישט ליב געהאט איהר צו בעגלייטען אין טעאטראלקע און אין די אנד. אינטערהאלטונגס-ערטער, וואו זי פלעגט דרך אגב האבען גרויס „פאוואדזעניע״.

א פאר יאהר איז אדורך און דאס יונגע ווייבעל האט אנגעהויבען פאדערן א גט, אבער ב. ש. איז אויף דעם נישט איינגעגאנגען. אונזער יונגע סאלא איז אבער א לאדזערין איז זי געפאלען אויף א שכל. זי האט ארויסגעלאזט א קלאנג אז זי האט חתונה געהאט מיט א געוויסען מאניעק ה. א „פאצעט״ וואס איז גוט בעקאנט אין די קרייזען פון די דאנסינג בעזוכער און האט געמאכט זיך קוילעכע אקטען.

איז ב. ש. געווארען אויסער זיך: זיין ווייב האט חתונה געהאט אהן א גט, איז ער אוועקגעלאפען אין ראבינאט. דער ראבינאט האט ארויסגערופען די פרוי ש. און ביידע איהרע מענער. ווען מ׳האט אנגעהויבען שרייבען דעם גט, איז ש. איינגעפאלען א געדאנק: אויב ער איז ווירקליך דער מאן פון זיין ווייב, זאל ער זאגען וואו געפינט זיך ביי איהר אויפ׳ן לייב א חן-פינטעלע, און ה. איז געבליבען א צוטומעלטער. ווען מ׳איז צו איהם צוגעשטאנען, האט ער זיך מודה געווען, אז סאלא ש. האט איהם אנגערעדט, אז ער זאל שפילען די ראלע פון איהר צווייטען מאן, כדי זאל קענען ארויסבעקומען פון איהר מאן א גט.

אן אויפגערעגטע איז פרוי ש. אנגעפאלען אויף איהר מאניעק, וואס האט געזאלט זיין איהר אויסלייזער און געווארען איהר פערפיהרער און האט איהם געשלאגען מכת רצח. סוג׳ם גט איז גארנישט געווארען און די פאליציי האט צונויפגעשטעלט א פראטאקאל געגען סאלא ש. מיט מאניעק ה. פאר פעלשען א חתונה-אקט און אפנארען דעם ציוויל-שטאנד בעאמטען.

יוליוס אדלער

זיין גרויסער ערפאלג אין לאדז.

די פארשטעלונגען פון יוליוס אדלער׳ן און זיין טרופע אין „פילהארמאניע״-זאל האבען פרייטאג און שבת צוגעצויגען גרויסע מאסען פון יודישען עולם, וועלכע זענען געקומען הערען און זעהען דעם ליבלינג-ארטיסט צוזאמען מיט זיין טרופע.

פרייטאג אין אווענד איז געשפילט געווארען א דיומא׳ס דראמע „קין“, מיט אדלער׳ן אין דער טיטעל-ראלע. אדלער האט ווי שטענדיג זיך בעוויזען אין זיין גאנצען גלאנץ און פראכט און ממש בעצויבערט מיט זיין שפילען.

נאך דער פארשטעלונג האט דער בעגייסטערטער עולם געצוואונגען אדלער׳ן צו האלטען זיין טראדיציאנעלע רעדע, אין וועלכער ער האט אויסגעדריקט זיין דאנק פאר דער גוטער אויפנאהמע. אדלער׳ן איז אויך דערלאנגט געווארען א פרעכטיגער קויש בלומען.

היינט, זונטאג, ווערט געשפילט די בעריהמטע דראמע פון ערנסט טאלער „הינקעמאן“, אין וועלכען יוליוס אדלער שפילט די הויפט ראלע.

פרייע טריבונע.

תשובה פון קהלה

אויפ׳ן אפענעם בריף אין „נייעם פאלקסבלאט״ פון 10 דעצעמבער ה. י.

דער אינהאלט פון ציטירטען בריף, מכח נישט אפגעבען דעם קהלה-לאקאל אויף פערזאמלונגען — שטימט פולשטענדיג מיט׳ן אנגענומענעם דורך דער קהלה-פערוואלטונג בעשלוס אין דאזיגען ענין.

דער בעדויערליכער פאל, אז די קאנפערענץ („נישט פערזאמלונג“) פון דעפ. ווישליצקי מיט פארשטעהער פון סוחרים-פעראיינען איז פארגעקומען אין קהלה-לאקאל, איז געשעהן דורך א פערוואלטונגס-מיטגליד, וועלכער האט עס געטון אויף אייגענער האנד, אהן דעם, דאס די פערוואלטונג זאל פריהער דערוועגען האבען עפעס געוואוסט, — און איך בין דערפון געוואויר געווארען ערשט „פאסט פאקטום“.

וו. פארז. פון דער לאדזער יודישער קהלה-פערוואלטונג

ה. בערנער.

ווינער אפערעטע אין סקאלא-טעאטער
דירעקציע: ועמאן.
היינט, 3 30 נאכמ. ווערט געשפילט:
„וואו די לערכע זינגט“
8.30 אין אוונט די קאמעדיע אין 3 אקטען פון פראנץ לעהאר
דער דראטע-פלעכטער
מיט׳ן אנטייל פון ניי-אנגאזשירטען זינגער-קאמ. פריץ מאנענבערגער.
ס׳נעמט אנטייל דער גאנצער אנסאמבל. בילעטען אין טעאטער-קאסע.

לאָדזער יודישער לעהרער האָט חתונה מיט אַ קריסטין,

איצט בעקלאָגט ער זיך אויף'ן ביטערען מזל, וואָס ער האָט ביי זיינע קינדער

אין ניו-יאָרקער „טאָג" לייענען מיר:

אין אַ גרויסער ניו-יאָרקער צייטונג, וואו געוויסע פראַגען ווערען פערענטפערט פון אַ בעריהמטען גלח, האָבען מיר געלייענט אַט דעם בריף:

איך בין אַ יוד, בין געבוירען אין לאָדז, וואו פון 23 יאָהר בין איך געוואָרען אַ לעהרער פון שפּראַכען אין דער גימנאַזיע.

איך בין געקומען אַהער אין 1907 נישט קיין אומגלומפּערטער אימיגראַנט, נאָר איך האָב גערעדט אייער ענגלישע שפּראַך כמעט אַזוי גוט ווי איך רעד זי היינט, און מיט 7 מאָנאַטען שפּעטער האָב איך חתונה געהאַט מיט אַ לעהרערין, וואָס האָט פערזיכערט, אַז זי ליבט מיך. איך דענק, אַז דעמאָלט איז עס טאַקע אַזוי געווען, נאָר אין אַ מאָמענט פון צערטליכקייט האָב איך אונטערגעשריבען אַ קאָנטראַקט, אַז די קינדער, וואָס וועלען געבוירען ווערען פון אונזער הייראַט, זאָלען ערצויגען ווערען אין זייער מוטער'ס גלויבען, און דאָס, ווי איך פערשטעה' איצט, איז געווען אַ טעות. וואָרים, כאָטש איך האָב 4 קינדער, וואָס זענען אַזוי גוט ווי אַלע דורכשניטליכע קינדער, איז נאָר די עלטסטע, אַ מיידעל פון 15 יאָהר, וואָס בעווייזט מיר רעספּעקט, און נאָר נישט לאַנג צוריק האָט מיין צווייטער זוהן, זיצענדיג ביים טיש, זיך אויסגעדריקט וועגען מיר אַלס זיין „שטיף פאָטער", און זיין מוטער האָט איהם קיין קרום וואָרט נישט אויסגערעדט.

איך בין היינט אויך אַ לעהרער, קריג אַ גאַנץ נישקשה'דיגען געהאַלט און האָב אַלעמאָל געזאָרגט פאַר מיין פאַמיליע, לויט מיינע בעסטע מעגליכקייטען, און איך דענק, אַז איך בין באמת בערעכטיגט צו זייער רעספּעקט, שוין נישט רעדענדיג פון זייער ליבע.

וואָס איך וויל איצט וויסען איז, אויב איהר, אין אייער ברייטער פילאָזאָפיע פון לעבען און מיט אייער ערפאַהרונג פון זיינע פּראָבלעמען, קאָנט מיר זאָגען, ווי אַזוי איך זאָל זיך פיהרען, כדי צו געווינען אין מיין פאַמיליע דעם רעספּעקט, וואָס מען האָט מיר קיינמאָל נישט בעוויזען... איך וועל אייך זעהר דאַנקען פאַר אייער עצה.

צו דעם בריף מאַכט דער „טאָג" פאָלגענדע בעמערקונג:

אַזוי גיסט אויס זיין האַרץ פאַר דעם גרויסען גלח דער לאָדזער יוד וואָס האָט חתונה געהאַט מיט דער גויע.

און וואָס איז דער ענטפער אויף יענעם בריף?

איז טאַקע יענעם גרויסען גלח, וואָס האָט געהאַט די עובדא צו ענטפערען אויף דער פראַגע, גאָר נישטאָ וואָס מקנא צו זיין. עס איז איהם, ווי מען דריקט זיך אויס ביי יודען, „אוי לי מיצרי ואוי לי מיוצרי".

אַלס אַ קריסטליכער גייסטליכער, וואָס וויל זעהן זיין רעליגיע פערשפּרייט, מוז ער דאָך זיך אויסהיטען צו וואָרנען יודען פון געמישטע הייראַטען, אָבער אַלס אַן ערליכער מאַן און אַ דענקער זעהט ער אין דעם גרויסען עלענד פון דעם לאָדזער יוד, וואָס ווערט אויסגעלאַכט פון זיין קריסטליכער ווייב און קינדער.

און ער קומט צו דער מסקנא, דער גרויסער גלח, אַז אַ ווייב מוז לערנען איהרע קינדער רעספּעקטירען זייער פאָטער, אַפילו ווען זי איז אַ קריסטין און ער — אַ יוד.

אָדער זיי זאָלען זיך פונאַנדערגעהן.

אַ סקאַרבאָוועער ענטפער, וואָס מאַכט נישט קאַלט און נישט וואַרעם.

וואָרים, דער יודישער טאַטע פון די גוי'אישע קינדער וועט דאָך אייביג טראָגען אין זיך דעם ווערהטאָג. אַז ער איז פאַר זיינע אייגענע קינדער אַ „שטיף-פאָטער.

אַז ער האָט געבראַכט אויף דער וועלט אַ דור פון שונאים, וואָס שפּייען איהם, דעם אייגענעם פאָטער, אין פּנים און וואַרפען אויף איהם שטיינער.

וואָס וועט איהם העלפען דאָס פונאַנדערגעהן מיט דעם ווייב, און צו ברעכען זיין היים, אַז די קינדער וועלען איהם אויף אַלע זיינע וועגען שטענדיג פערפאָלגען מיט זייער פעראַכטונג געגען איהם.

פיל ערליכער וואָלט דער גרויסער גלח געטון, ווען אנשטאָט זיין לעבליכען נישט-אַהין, נישט-אַהער-ענטפער, וואָלט ער אַרויסגעטראָטען מיט אַ שאַרפער וואַהרנונג געגען געמישטע הייראַטען בכלל.

ווען ער וואָלט דערצעהלט וויפיל אומגליק און עלענד עס בעפאַלען די מעהרסטע פאַמיליעס, וואו די קינדער האָבען זיך צווישען יודישען טאַטען און אַ קריסטליכער מאַמען.

וויפיל בעסער וואָלט דער בעריהמטער גלח געטון, ווען אנשטאָט זיין ענטפער, וואָס זאָגט גאָרנישט, וואָלט ער אַרויסגעקומען מיט קלאָרע דיבורים, אַז די הייראַט צווישען יודען מיט קריסטען קאָן נישט זיין גליקליך. ווייל — ווייל דער יוד און דער קריסט זענען מענשען מיט בעזונדערע כאַראַקטערען, מיט בעזונדערע לעבענס בעגריפען און אַנדערע וועלט-אנשויאונגען.

ער האָט געדאַרפט קלאָר מאַכען, יענער גלח, דאָס געמישטע היימען מוזען פריהער אָדער שפּעטער צוברעכען ווערען, ווייל דער אמת איז דאָך, אַז מאַן און ווייב פון אַ געמישטער הייראַט האָבען זעלטען אויסגעלעבט זייערע יאָהרען צוזאַמען.

ער האָט געדאַרפט וואָרנען נישט נאָר זיינע אייגענע קריסטען. נאָר ער האָט נאָך מעהר געדאַרפט וואָרנען די יודען, אַז זיי זאָלען גאָרנישט האָפען, דאָס די געמישטע הייראַטען וועט זיי ברענגען קריסטליכע פריינדשאַפט.

אָט דאָס איז, וואָס דער גרויסער גלח האָט געדאַרפט ענטפערען.

געוויס וואָלט דאָס נישט פערענטפערט דאָס פּראָבלעם פון זיין לאָדזער יוד; אָבער דאָס וואָלט אפשר אָפּגעהאַלטען אַ סך אַנדערע לייכטזיניגע מענשען, וואָס חלום'ען פון דער אַוואַנטיורע פון געמישטער הייראַט.

לא שביק אניש התירא ואכיל אסירא

מען דאַרף שוין נישט טרינקען קאָניאַק נסך
עס איז אָנגעקומען עכטער

ארץ-ישראל קאָניאַק „כרמל"

וועלכער איז אַנערקענט דורך אַלע גרעסטע דאָקטוירים פון דער גאַנצער וועלט אַלס

בעסטער הייל- און טרינק-קאָניאַק

צו בעקומען פּאַרלויפיג ביי:

י. מ. גוטער, נאַוואָמיעסקאַ 19 | מ. בערמאַן, פּיעטריקאָווער 53
שיקער, פּולנאָצנאַ 1 | ה. ליבערמאַן, פּולנאָצנאַ 10

יורידישע עצות.

אין דער דאָזיגער אָפּטיילונג גיט די רעדאַקציע פון „נייעם פאָלקסבלאַט" ענטוואָרטען אויף יורידישע אָנפראַגען, וואָס ווערען צוגעשיקט נאָר שריפטליך פון אונזערע לעזער.

קופּאָן.

יורידישע אָפּטיילונג פון „נייעם פאָלקסבלאַט"

ביים דערלאַנגען אַן אָנפראַגע אויף אַ יורידישע עצה דאַרף צוגעלעגט ווערען דער קופּאָן מיט דער דאַטע פון טאָג, ווען די אָנפראַגע ווערט אַריינגעגעבען. אויף אָנפראַגען אָהן קופּאָן וועט מען ענטפער נישט געגעבען ווערען.

גילטיג דעם 12. דעצעמבער 1926.

2622. פר.

איהר קאָנט פערלאַנגען פון געריכט, אַז מען זאָל אויספאָרשען דעם סוחר אין פּאַריז אַ דאַנק דער געשלאָסענער קאָנווענץ מיט פראַנקרייך אין 30. דעצ. 1925 איז דאָס אַ גאַנץ לייכטע זאַך דורכצופיהרען.

2625. מאַגיסטער יור.

אין דז. אוסטאַוו № 93 פון 14. סעפּטעמבער 1926 אונטער דער פּאָז. 536 איז טאַקע פאַרהאַן אַזאַ אוסטאַוו. דער אַרט. 1 פון זעלבען אוסטאַוו זאָגט, אַז די יוריסטען פון קראָקאָווער און לעמבערגער אוניווערזיטעט, וועלכע האָבען דורכגעמאַכט זייער שטודיום לויט'ן אוסטאַוו פון 13. יולי 1920 און האָבען בעקומען אָדער וועלען בעקומען דעם טיטול מאַגיסטער יורי ביז'ן 1927 יאָהר האָבען דאָס רעכט צו בעקומען דעם טיטול דאָקטאָר לויט די אַלטע כללים אויב זיי וועלען זייער דיסערטאַציע צושטעלען ביז'ן 31. דעצעמבער 1928.

2626 אַן אינדוסטריעלער.

אויב די מאַשין ווערט אין פּוילען נישט אויסגעאַרבייט און זי איז אַ בעשטאַנד טייל פון אַ נייער אינסטאַלירטע פאַבריק-איינריכטונג, אָדער זי איז מסוגל צו פערביליגערן די פּראָדוקציאָנס-קאָסטען עווענטועל צו פערגרעסערן די פּראָדוקטיוויטעט, קאָנט איהר בעקומען אַ 20 פּראָצ. צאָל הנחה.

2627. אַן אַרבייטסלאָזער רעזערוויסט.

אַ פּלוטאָנאָווי ווערט אָנערקענט פאַר אַן אונטער-אָפיציר. די פעראָרדנונג וועגען געבען פאָרהאַנד ביים בעזעצען פרייע מלוכה אָדער קאָמונאַלע פּאָסטענס אונטער-אָפיצירען האָט אָבער נאָר אַ שייכות צו א. ג. זאַוואָדאָווע.

די ליבעס פון אַ קייזערין.

היסטאָרישער ראָמאַן פון לעבען אין רוסישן קייזערליכן הויף

פון ל. זאַכער מאַזאָך.

ווען זי האָט זיך אַרונטערגעלאָזט אויף אַ דיוואַן, האָט ראַזומאָווסקי זיך אַ וואָרף געטון פאַר איהר אויף די קניה און אונטערגעצויגען פון איהרע פיס די ראָזעווע סאַמעטענע פאַנטאָפל.

— פאַר אַן אייגענעם מאַן איז עס זעהר שיין — האָט יעליזאַוועטע געלאַכט, אַרומגעכאַפּט מיט איהרע פולע אָרעמס זיין נאַקען און לאַנג איהם אַריינגעקוקט אין די אויגען.

— דו האָסט מיר ערשט געוויזען, וואָס ליבע איז — האָט זי געפליסטערט — וואָס די אמת'ע, עכטע און טרייע ליבע איז. איך שעהם זיך איצט, ווען איך טו אַ טראַכט, ווי איך האָב זיך פריהער אויפגעפיהרט. אָבער גענוג וועגען דעם. דו האָסט מיר מיין פרויען-ווירדע געלאָזט פיהלען, דו, דער אַמאָליגער לייב-אייגענער, דער געבוירענער שקלאַף. דיר האָב איך צו פערדאַנקען, וואָס מיין געוויסען וועט איצט זיין רוהיג. די געשיכטע וועט אַמאָל מיט בעוואונדערונג רעדען וועגען דעם אָרימען קליין-רוסישען פּויער, וואָס האָט נישט געלאָזט זיך פערפיהרען פון די פערגעניגענס און הוללייטווע אין דעם הויף און האָט בלויז אין זינען געהאַט זיין צאַריצע און דאָס פאָטערלאַנד, און בעוויזען איהר דעם ריכטיגען גלייכען וועג. און איך שווער דיר, מיין מאַן, אַז פון היינט אָן האָט זיך אָנגעהויבען נישט בלויז אַ נייע קאַפּיטעל אין מיין אייגענעם לעבען, נאָר אין דער געשיכטע פון רוסלאַנד אויך, פון היינט אָן וועל איך קיין טריט נישט טון אָהן דיר און אָהן צו מיישב זיין זיך מיט דיר. וואָרום דו ביזט אַ סך קליגער און אַ סך בעסער און איידעלער, ווי איך און די אַנדערע...

— דו פערשעמסט מיך, — האָט ראַזומאָווסקי שטיל געזאָגט.

— פערקערט, דו דאַרפסט זיין שטאָלץ — האָט איהם זיין ווייב איבערגעשלאָגען — וואָרום דו ביזט מיין לעבעדיגער געוויסען, מיין גוטער מלאך.

און ווידער האָט זי איהם אַרומגענומען און זיך צוגעדריקט צו איהם.

אין זינט יענעם טאָג זענען זיי ביידע גאָר אַנדערע מענשען געוואָרען. די צאַריצע האָט אין אַלצדינג וואָס זי האָט געטון, אַרויסגעוויזען אַן אויפריכטיגע ערנסטקייט און ראַזומאָווסקי איז שוין נישט געווען אַזוי טרויעריג ווי פריהער.

דערהויפּט האָט זיך די צאַריצע איצט פערנומען מיט די אויפפיהרונג אין איהר הויף. בסדר האָט זי געפּרעדיגט מאָראַל און האָט בעשטראָפט אָהן רחמנות יעדען איינעם. אויף וועמען ס'איז געפאַלען דער מינדעסטער חשד אין אויסגעלאַסענקייט.

לעסטאָק האָט געמוזט חתונה האָבען מיט דער באַראָנעסע מענגדען.

די חתונה-צערעמאָניע איז געפּראַוועט געוואָרען מיט פּאַראַד און גלאָקען-קלאַנג. די צאַריצע מיט איהר גאַנצע סוויטע איז געווען ביי דער צערעמאָניע. די גאַסען אַרום קלויסטער זענען געווען פערפלייצט פון מענשען, וואָס זענען געקומען אָנקוקען דעם פּאַראַד, וואָס איז געמאַכט געוואָרען לכבוד דער דאָזיגער חתונה.

לעסטאָק איז געשטאַנען פאַר'ן אַלטאַר און נעבען איהם זיין אויסגעוועהלטע. דער חתן האָט אויסגעזעהן אַזוי נידערגעשלאָגען, אַז די צאַריצע האָט זיך שיער נישט צולאַכט.

— איהר וואָלט ערגער נישט אויסגעזעהן, ווען איהר וואָלט געשטאַנען אונטער דער תליה, לעסטאָק — האָט זי איהם געזאָגט נאָך דער צערעמאָניע, ווען זי האָט איהם געוואונשען גליק.

— אַך, מאַיעסטעט, — האָט ער געענטפערט, — איך פיהל זיך איצט נאָך ערגער איידער אונטער דער תליה, וואָרום פון דער תליה ליידט מען נאָר מינוטען און פון דער חתונה — דאָס גאַנצע לעבען!

לעסטאָק'ס אינטריגעס.

לעסטאָק האָט נאָכגעגעבען דער צאַריצע און איז אויך געוואָרען אַ מאָראַליסט. דער דורכגעטריבענער אינטריגאַנט האָט דערזעהן, אַז מ'קען אויסנוצען די דאָזיגע נייע ווענדונג פון דער צאַריצע פאַר זיינע צוועקען. ער האָט אפילו אָרגאַניזירט אַ געהיימע פּאָליציי, וואָס איהר עובדא איז געווען, אויסצושפּיאָנירען, ווי אַזוי מענשען פון די סאַמע הויכע קרייזען האָבען זיך אויפגעפיהרט און דערנאָך ראַפּאָרטירען לעסטאָק'ן, וועלכער פון זיין זייט האָט עס שפּעטער ראַפּאָרטירט דער צאַריצע.

פערשטעהט זיך, אַז זיין געהיימע פּאָליציי האָט דער עיקר נאָכשפּיאָנירט זיינע פּאָליטישע געגנערס, וועלכע ער, לעסטאָק, האָט געזוכט צו בעגראָבען.

איינמאָל, ווען די צאַריצע איז געזעסען אין איהר שלאָף-ראָק און די קאַמער-פרוי האָט איהר געקעמט די האָהר, איז צו איהר אין בודואַר אַריינגעלאָפען לעסטאָק מיט אַ פערהאַוועטער מינע און האָט פערלאַנגט צו פערבלייבען מיט יעליזאַוועטען אויג אויף אויג, ווייל ער דאַרף איהר מעלדען עפּעס זעהר וויכטיגעס.

די צאַריצע האָט אַרויסגעשיקט איהר קאַמער-פרוי פון בודואַר און דערנאָך, אַז זי האָט זיך בעקוועם איינגעוויקעלט אין איהר שלאָף-ראָק און זיך אויסגעצויגען אינ'ם פאָטעל, האָט זי זיך אָנגערופען מיט אַ שמייכעל:

— נו, רעדט, לעסטאָק, וואָס ווילט איהר מיר דערצעהלען?

— עפּעס, וואָס וועט אייך איבעראַשען, מאַיעסטעט — האָט לעסטאָק געענטפערט מיט אַ פער'סוד'עטער מינע — געדענקט איהר, מאַיעסטעט, וועגען די ראַנדע-וואוס, וואָס שובאַלאָוו האָט געהאַט מיט אַ פערשלייערטער דאַמע אין גאַרטען הויז פון דער אַלמנה פּסקאָוו?

— געוויס, איך האָב יענע אומטריישאַפט זיינע נישט פערגעסען — האָט יעליזאַוועטע געענטפערט.

— וואָס וואָלט איהר געזאָגט, מאַיעסטעט, ווען איך דערצעהל אייך, ווער יענע דאַמע איז געווען?

— איהר ווייסט, ווער זי איז געווען?

— יאָ, מאַיעסטעט, איהר קענט זי אויך.

— ווער איז זי? שנעל! — האָט יעליזאַוועטע זיך אַ כאַפּ געטון.

— נישט קיין אַנדערע ווי די גרעפין בעסטוזשעוו אַליין.

— לעסטאָק, דאָס איז אַ ליגען!

— איך האָב בעווייזען, מאַיעסטעט.

— לשון הרע, רכילות!

— ניין, מאַיעסטעט, איך האָב בריף, געשריבען מיט דער אייגענער האַנד פון דער גרעפין בעסטוזשעוו.

— ווי קומט איהר צו די בריף?

— דאָס איז אַ סוד, מאַיעסטעט.

— ווייזט מיר די בריף — האָט די צאַריצע בעפוילען.

לעסטאָק האָט איהר דערלאַנגט אַ פּערפיומירטע פּעקעלע מיט בריף, געשריבען אויף ראָזעווע פּאַפּיר, וועלכע יעליזאַוועטאַ האָט אַן אויפגערעגטע דורכגעלייענט.

אַזאַ שאַנד! — האָט זי אַרויסגעמורמעלט — ווי מיאוס! איך וועל זיך שוין מיט זיי אָפּרעכענען!

— די גרעפין איז בכלל פערדעכטיג — האָט לעסטאָק ווייטער גערעדט — די לעצטע צייט איז זי שטאַרק בעפריינדעט מיט דער באַראָנעסע אייכענבערג...

— מיט דער געליבטער פון'ם פריהערדיגען עסטרייכישען געזאַנדטען, מאַרקיז מאַן באָטטאַ? — האָט יעליזאַוועטאַ איהם איבערגעשלאָגען.

— יאָ, מאַיעסטעט, מיט די פרוי, וואָס זאָגט, אַז זי איז די שענסטע פרוי אין רוסלאַנד...

(פאָרטזעצונג קומט).

דאס נייע סאוויעטישע הייראט-געזעץ

דער פאלקס-קאמיסאר פון סאוויעטישער יוסטיץ, דמיטרי קארסקי, האט ערקלעהרט, אז די הונדערטער פרויען וואס זענען ביז איצט געווען נישט בעשיצט אין רוסלאנד, וועלען פון איצט אן מעהר נישט זיין הפקר'דיג.

דאס האט ער געזאגט צו דער געלעגנהייט, וואס דער צענטראל עקזעקוטיווער קאמיטעט האט נאך צוויי טעג הייסע ויכוחים אנגענומען דאס פאמיליען-געזעץ.

נאך מיט א יאהר צוריק איז דאס געזעץ פארגעשלאגען געווארען. אויף מיטינגען אין מיזענדער שטעט און דערפער איז דאס געזעץ דיסקוטירט געווארען און האט ארויסגערופען מעהר אינטערעס ווי וועלכער סאוויעטישער געזעץ.

נישט נאר רעליגיעזע חתונות ווערען פון איצט אן לעגאל אין רוסלאנד, נאר אפילו די, וואס זענען נישט רעגיסטרירט געווארען אין געריכט און אפילו די אזוי גערופענע „פרייע-ליבע, פאמיליען-לעבענס".

הונדערטער טויזענדער פרויען האבען ביז איצט לעגאל זיך נישט אנגעקעהרט מיט זייערע מענער, האבען פון זייער ירושה נישט געקאנט נהנה זיין און געווען אומבעשיצט פון געזעץ. איצט האט צו דעם א סוף'עק געקומען.

די פרוי וועט אבער אויך אויף ווייטער נישט קאנען פראפיטירען פון איהר מאנ'ס פאליטישע רעכט.

די געגנער פון דעם פאמיליען-געזעץ ערקלעהרען, אז מיט דעם, וואס די סאוויעט-רעגירונג וועט איצט אנערקענען נישט-רעגיסטרירטע חתונות, וועט אויסקומען, אז א סך מענער, וואס האבען ביז איצט געוואוינט מיט פארשידענע פרויען, וועלען איצט האבען צו עטליכע ווייבער.

וולאדימיר סאלק, א מיטגליד פונ'ם פרעזידיום פון דעם יוסטיץ-קאמיסאריאט, האט ערקלערט, אז דאס נייע פאמיליען-געזעץ וועט שאפען אין רוסלאנד געזעצליכע פאליגאמיע און פאליאנדריע (פיל-ווייבערייי און מענערייי), אין דער צייט ווען מען בעמיהט זיך דאס צו בעקעמפען, ווייל די וואס האבען געלעבט מיט פרויען א קורצע צייט, ווע- לען איצט דורכ'ן געזעץ ווערען די מענער פון די דאזיגע פרויען.

די אנהענגער אבער פונ'ם נייעם פאמיליען-געזעץ זענען נישט איינשטימיג מיט סאלצ'ען. זיי זאגען, אז דערפאר וועט אין דער צוקונפט קיין מאן נישט וועלען נעהמען אויף זיך אנ'עול פון עטליכע געזעצליכע ווייבער און וועט זיך אויסהיטען פון לעבען „דערוויייל" מיט א פרוי.

לויט'ן נייעם געזעץ איז פערבאטען חתונות צווישען גאהענטע קרובים, ווי עס איז געווען פערבאטען אמאל. עס איז אויך פערבאטען חתונה צו האבען מיט וואהנזיניגע. מיידלעך אונטער 16 יאהר אלט און בחורים אונטער 18 יאהר אלט וועלען נישט טארען הייראטען.

פאר די, וואס זענען איצט שוין פער- הייראט, זענען געשאפען פאלגענדע געזעצען:

1) לעבען צוזאמען מיט דער פרוי, אויפהאלטען דאס הויז; מען מוז האבען עדות און דאקומענטען פון דער הייראט, און דער מאן מיט דער פרוי זענען אלץ איינס פערפליכטעט אין חיונה און מזונות איינער דעם צווייטען און פאר די קינדער.

2) סיי דער מאן און סיי די פרוי זענען בערעכטיגט צו אלימענטען

3) נישט רעגיסטרירטע פאר-פאלקען קאנען זיך איצט רעגיסטרירען אויף דעם דאטום, ווען די חתונה איז פאר- געקומען.

4) אייגענטום פון פאר דער חתונה בלייבט אויך ווייטער אינדיווידועל. ווען מען פערלאנגט, צוטיילט דאס געריכט דאס אייגענטום פאר ביידען.

5) נישט רעגיסטרירטע פארלעך קא- נען בעקומען א גט אינ'ם רעגיסטראציע- אמט.

6) ווען די פרוי איז מעוברת, דארף איהר דער מאן אויסהאלטען אויך זעקס חדשים נאכ'ן געבוירען דאס קינד, און אלע מאל איז ער מחויב אויסצוהאלטען די קינדער.

7) מען קאן אנקלאגען פאר מזונות פאר קינדער נאר איין טאטען, און נישט ווי ביז איצט, ווען מען האט געקאנט מאהנען מזונות פון עטליכע טאטעס.

8) אור עלטערען, ברידער שוועס- טער און איניקלעך זענען ב מיינ- שאפטליך פעראנטווארטליך אויכצ האל- טען ייינער דעם אנדערען.

Dr. L. LEWITAN
נעהמט אן אין דערהיים פון 5 ביז 7 אווענד צו קליניק-פריי'ען. פון
31 נדאנסקא 31.

OBA TE ZNAKI
DAJĄ GWARANCJE ZA PIERWSZORZĘDNĄ JAKOŚĆ NASZYCH PERFUM, MYDEŁ i KOSMETYKÓW
J.&S. STEMPNIEWICZ - POZNAŃ

זאל פילהארמאניע, נארוטאוויטשא 20

גאסטשפילען פון בעריהמטען ארטיסט

יוליוס אדלער

צוזאמען מיט זיין אויסגעצייכענטען אנסאמבל פרויען: הדסה, האליטש, רענינא, סאלאמאז, שייעוויטש. מענער: בריז, לאוי, קורץ, קאן קראנע, שטאק- פעדער, ראטשיין און אנדערע.

היינט, זונטאג, 9 א זייגער אין אוונד די בעריהמטע טראגעדיע פון ערנעסט מאלער אין 3 אקטען, 7 בילדער

הינקמאז

הויפטראל הינקעמאן—יוליוס אדלער.

גארדעראבע פריי! אדמ. לייטער: א. שטאכפעדער.

בילעטען צו בעקומען אין קאסע פון פילהארמאניע. 788

אנאנס! די קומענדיגע פארשטעלונג פרייטאג, דעם 17-טן דעצעמבער

נעבוליצרס אין דינסטאג'דיגען אנאנס און אפישען

סטיפענדיע אויפ'ן נאמען פון יוסף שווארץ אין בערלינער קאנסערוואטאריום.

בערלין. (י. ט. א.) דער נישט- לאנג צריק פערשטארבענער וועלט- בעריהמטער יודישער זינגער יוסף שווארץ האט אין זיין צוואה אנגעשרי- בען א גרעסערע סומע, וועלכע וועט דינען אויף צו גרינדען א „יוסף שווארץ"- סטיפענדיע ביים בערלינער קאנסער- וואטאריום פאר אומבעמיטעלטע יודישע זינגער. די סומע וועט איבערגעגעבען ווערע אין רשות פון דער בערלינער שטאט-פערוואלטונג.

דעמאקראטישער מינדערהייטס-פלאן שטיצט די לעטלענדישע רעגירונג.

ריגע. (י. ט. א.) גאכדעם ווי דער סיים האט אפגעווארפען די עגדערונגען צום בירגערשאפטס-געזעץ, האט דער דע- מאקראטישער מינדערהייטס-בלאק בע- שלאסען צו שטיצען די איצטיגע לעט- לענדישע רעגירונג. דאס איז דעם בלאק אויך געלונגען. אויף דער סיים-זיצונג בעת'ן בעהאנדלען א אינטערפעלאציע וועגען דער פינאנץ-פאליטיק פון דער רעגירונג.

מענליך, אז עס זאל זיך בילדען א לינקער קאבינעט מיט דער אונטערשטי- צונג פון דעמאקראטישען מינדערהייטס בלאק, אין וועלכען עס געהען אריין אויך 3 יודישע דעפוטאטען. דער לי- דער פון דעמאקראטישען בלאק איז דע- פוטאט ראבינער מ. נוראק.

דער מלוכה-פרעזידענט פיהרט איצט אונטערהאנדלונגען מיט די לינקע גרו- פירונגען וועגען בילדען דורך זיי א קאבינעט.

Dr. med. I. WAJNBERG
Cegielniana 47 tel. 26-02
אונעריליכע קרענקהייטען, בעקצ. לונגען או הארץ קראנקהייטען אעשטראלונגען מיט קוגעלליכע בערג-זון.
נעמט אן פון 3 ביז 5 נאכמיטאג

רעדאקציאנס-קאלעגיום:
מ. בראדע-זאהן, ל. בראנס, ח. י. ברוצקאווסקי, ב. זינגער
פעראנטווארטל. רעד.: ח. הויפמאן.
ארויסגעבער: פערלאג „נייער פאלקסבלאט", פראדוציר-קאאפעראטיווע מיט פאי-האפטונג.

רעמשניצע פון דאקטוירים ספעציאליסטען
בזשעזשינער 11, טעל. 37-63
אפען פון 9 פריה ביז 7 אוונד

ד"ר וואלינסקי	נאז, האלז, אויערן-קר.	4—3
ד"ר כערשנער	קינדער-קראנקהייטען	12—9 5—4
ד"ר שיפמאן	אינערליכע קראנקה.	12—10 6.30—5
ד"ר לובימש	הויט-און געשלעכט קר.	2—12
ד"ר שמירגעלד	נערווען און גײסטיגע קר.	3—1
ד"ר גאלדבלאט	אויגען-קראנקהייטען	2—12.30
ד"ר עליאסבערג	כירורגישע קראנקה.	$2^1/_2$—$1^1/_2$
ד"ר בערגמאן	פרויען און געבורטס-הילף	4—3

מסוכא-פראפיע, שפר-י-שטראלונגען ווי שטמטלען א. ז. ה. פאקען-שטעלען, קונסטליכע בערג-זון-בעשטראהלונג אינג- שפריצונגען, מאסאזשען, עלעקטריזאציע, אפעראציעס. אויף פערלאנג — וויזיטען אין שטאט. — אין לאבאראטאריום הארען אנגענומען אלע ארט אנאליזען, ווי אורין פלעגמא און בלוט. 2170

אימפונגען נעגען שקארלאטין.

ביי דער לעטשניצע איז געעפענט געווארען א דענטיסטישער קאבינעט עס נעהמען אן:

ד"ר זילבערשטיין	צאהן-ארצט	2—9 נ"מ.
ד"ר לאזשינסקא סטאראפאלסקא	צאהן-ארצט	7.30—3

קינסטליכע ציהן, קראנען, פאמטען א. ז. וו.
די לעטשניצע איז אויך טעטיג זונטאג.

א נעווערב
אויף א הויף איז איבער- צוגעבען אויף דער ציגעל-גאס א גוטער פונקט אויף אלע מין סחורות אדער אויף א וואוינונג, פראצאוניע, צו ערפאהרען אויף גלובנע 46, וו. 46. 809

2 קעלער-רוימען
צו פערדינגען דירעקט ביים ווירט צו ערפאהרען ביים וועכטער אליא 1-טער מאי 4.

בעקאנטמאכונג.
די בעוואוסטע וואר- שאווער פירמע א. נ. **J. KRZYPOW** האט עריפענט —:— אין —:—
לאדז, 16 בענעדיקטא 16

א מעבעל-לאגער

קויפט און פערקויפט אלערליי מעבעל, דיוואנעס, ניי-מאשינען, ווי אויך גארדע- ראבען. אנטיקען און פעלצען. כ'קויף פיאנינאס, און כ'צאהל די העכסטע פרייזען קומט און איבערצייגט אייך 682

ביטעס און רעקורסען

אין אלע אמטען שרייבט 685

„BIP" Cegielniana 40 telefon 20-62

אגודת „שלומי אמוני ישראל", לאדז.

מיר האבען איצט די געלעגנהייט איינצושרייבען אין יאראטשינסקי'ס האנדעלסשער-שולע א גרופע ארטאדאקסישע יונגע-לייט אויף

שלאסער-קורסען.

פרטים ערטיילט דאס סעקרעטאריאט פון דער „אגודה" נארוטאוויטשא 11
אין די ביורא-שעה'ן פון 6 ביז 9 אין אוונד. 691

KLINIKA POŁOŻNICZO-GINEKOLOGICZNA
Dr. med. S. DRUEBINA, 6-go Sierpnia (Benedykta) 15/17, telefon 53-10.
Po gruntownym remoncie klinika została uruchomiona.
Przyjmuje się na porody i operacje na I-szą i II gą klasę.
Godziny przyjęć od 10-12. 779

רעמשניצע פון דאקטוירים ספעציאליסטען
און ערצטליך-דענטיסטישער קאבינעט
זגיערסקא 17, טעל. 16-33.

ד"ר ראכאווסקי	נאז, האלז, אויערן קר.	3-2 11-10 $7^1/_2$—$6^1/_2$
ד"ר רוזשאנער	הויט-און געשלעכט-קר.	11—10 2—1
ד"ר גאלדשטיין-פאלאק	אויגען-קראנקהייטען	8-7 2-1
ד"ר יוסטמאן	נערווען-קראנקהייטען	2—12
ד"ר ראזענצווייג	קינדער-קראנקהייטען	5-4 12-10
ד"ר פאפיערני	פרויען-און געבורטס-הילף	6-5 1-$11^1/_2$
ד"ר קאנטאר	כירורגישע-קראנקהייטען	2-1.1 4-3
ד"ר ווינבערג	אינערע הארץ לונגען-קר.	7-$5^1/_2$ 1-11
ד"ר סטופעל	רענטגען	12-10 6-4
א. גראדזענטשיק	צאהן-ארצט	7—3
נ. ראזעס	צאהן-ארצט	2—9

צאהן-פונדהיילונג, בעלייכטונגען, קראנען, פאטען, א.א.ז.וו.
ביי דער לעטשניצע איז געעפענט געווארען
רענטגען-אינסטיטוט
היילונג פון הויט-קראנקהייטען פון קאפ (פארך) מיט רענטגענשטראהלען, פער בעשטראהלונג און דורכלייכטונ- גען, קווארץ-לאמפע, דיאטערמיע, לעקטריזאציע, אלע מעגליכע אנאליזען. א קורס פאר שוועסטער.
אימפונגען געגען שארלאך (שקארלאטין) פון 4—5 נאכמ.
די לעטשניצע איז אויך אפען זונטאג.
[illegible]

— ד"ר —
ל. שיפמאן
88 פעטריקאווער 88
איז צוריקגעקומען
נעהמט אויף אין דער לעטשניצע בזשעזשינער 11

Dr. H. **Hammer**
אקושער און פרויען-קראנקה.
נעמט אן פון 5 ביז 7 אוונד
Wschodnia 38,
telefon 28-39.

אָרט באַשטעטיגט,
אַז דער פּאַסענדסטער פּרעזענט איז

אַ ראַדיאָ-אויפנעהמער

מיר עמפּפעהלען:

2 לאַמפּען-אויפנעהמער 165 זל.
3 לאַמפּען-אויפנעהמער 210 זל.
4 לאַמפּען-אויפנעהמער 400 זל.
7 לאַמפּען-אויפנעהמער 700 זל.
8 לאַמפּען-אויפנעהמער 900 זל.

781

די דאָזיגע אַפּאַראַטען זענען פון דער היימישער אויסאַרבייטונג און זענען אויף דער ראַדיאָ-אויסשטעלונג אין וואַרשאַ בעשאָנקען געוואָרען פון דער אויסשטעלונגס-קאָמיטעט מיט אַ גאָלדענעם מעדאַל, ווי אויך דורכ'ן קריגס-מיניסטעריום מיט אַ בראָנזענעם מעדאַל.

ראַדיאָ-טעכנישע ווערקשטאַטען
„NATAWIS"
Łódź, Piotrkowska 152, tel. 42-20

פאַבריקס-מאַרקע ZRN

Warszawa, Królewska 35, tel. 508-46. **Kraków,** Starowiślna 17, tel. 45-90.

Adolf Boksleitner i S-ka Sp. z ogr. odpow.
Łódź, Piotrkowska 149

האָבען דערהאַלטען אַ פרישען טראַנספּאָרט
קאַלאָשען און באַטען „TRETORN"
פון דער בעסטער שוועדישער פירמע

..... די בעסטע פאַסאָנען! פאַבריקס-פּרייזען! .....
הורט און דעטייל! 819 הורט און דעטייל!

Przyjmuję do **malowania:** suknie, aksamity, chustki balowe abażury, podszewki, pantofle, i t.p. podług ostatnich modeli paryskich. Ceny bardzo przystępne. Nauczam również w ciągu krótkiego czasu. 36 **Południowa 36,** m. 19. 970

BILANS
Łódzkiego Banku Depozytowego
Sp. Akc. w Łodzi
na dzień 1-go października 1926 r.

STAN CZYNNY.	Zł.	Gr.
1. Kasa i sumy do dysp.	621.394	18
2. Waluty i weksle zagr.	1.850.449	78
3. Papiery wart. własne	57.950	71
4. Weksle zdyskontowane	4.878 196	73
5. Rachunki bieżące	3.841.274	73
6. Kor Banki „Loro" i „Nostro"	334.298	74
7. Ruchmości	58.004	42
8. Koszty handlowe	688 238	99
9. Rachunki Oddziałów	188.797	19
10. Sumy przechodnie	127.563	11
Suma bilansowa:	12.646.168	58
1. Udzielone gwarancje	233.630	50
2. Inkaso	1 234.493	50
Razem	14.114.292	58
STAN BIERNY.		
1. Kapitały własne	720.000	—
2. Wkłady	6.858.425	42
3. Redyskonto weksli	664.946	79
4. Kor Banki „Loro" i „Nostro"	2 817.372	40
5. Procenty i prowizje	1.246.655	57
6. Rachnki Oddziałów	—	—
7. Sumy przechodnie	338.768	40
Suma bilansowa:	12.646.168	58
1. Zob. z tyt. udz. gwar.	233.630	50
2. Różni za inkaso	1.234.493	50
Razem	14.114.292	58

782

קאַלאָשען
פאַר דאַמען און קינדער—
פון 5.50 אָן.
פאַר מענער
פון 8.75 אָן.
טרעטאָרן
שוועדישע
פון 9.75 אָן.
שניי-אָוצעס פון 50 18 אָן 785
ווילאַנג דער זאַפּאַס איז דאָ, ביי
ה. שיינפינקעל, פּעטריקויער 44

בעקאַנטמאַכונג.

איך אַלס בעוואוסטער פאַכמאַן, מאַך בעקאַנט מיינע ג. קונדשאַפט, דאָס די פאַבריק פון **שאַמאָט-אייווען** און **קוכען** פון די בעוואוסטע פירמע **גרינהאַלץ** און **ראָזענבלום** פון וואָלטשאַנסקאַ 63 איז געוואָרען סעפּאַרירט און כ'האָב געעפענט אַ פאַבריק אויף

פּעטריקאָווער 37
וואו איך בעזיץ אַ גרויסען אויסוואַהל פון פערשידענע
שאַמאָט-אייווען און קוכען
רעעלע בעהאַנדלונג! פּינקטליכע אויספיהרונג!
מיט אַכטונג **י. גרינהאַלץ,**
פּעטריקאָווער 37. 707

היילפּעדאַגאָגישע הורסען
פאַר שוואַכבעגאַבטע און שווערערציהבאַרע קינדער.
שפּראַכשטערונגען (שטאַמלען, טויבשטומהייט)
Dr. med. A. Szmirgeld
נערווען-אַרצט.
עלעקטריזאַציעס,
ליכטהיילאַפּאַראַטען.
CEGIELNIANA 6, tel. 51-88
עמפּפאַנגט פון 5 — 7 אָווענד.

Dr. med.
J. Polakow
ספּעציאַליסט פאַר
קינדער-קראַנקהייטען
Konstantynowska 37a
טעלעפאָן 39-75
נעמט אָן פון 5—$6^1/_2$ אָוו. אין דער היים און פון 2—3 אין דער לעטשניצע אויף גערס-מאַרק, פּעטריקאָווער 294.

Czopki Hemorojdalne Gąseckiego
(מיט'ן העהנעל) בעזייטיגען וועהטאָג, ברענונג, בייסעניש, פערקלענערן געשווילען.
עס פערקויפען די אַפּטייקען. 1462

Dr. med. P.
Markowicz
פון פּאַריז צוריקגעקעהרט
נעמט אָן אין מעדיציניש-קאָסמעטישען קאַבינעט **פּעטריקויער 124** פון 3 ביז 7, הויט- און האָר-קראַנקהייטען, בעזייטיגונג פון געזיכטס-דעפעקטען, בילדונג פון די געזיכטס-גלידער. נייעסטע היילמעטאָדען, מאַסאַזשען, עלעקטראָטעראַפּיע.

Lek. Dentysta
Jakób Botwinik
נעאַרבייט אין דער לאָדזער קראַנקען-קאַסע איבער 4 יאָהר, נעהמט יעצט אָן טעגליך, אויסער שבת פון 3 ביז 9 אָווענד אויף דער
נאָוואָמיעסקאַ 26, פּראַנס 2, שטאָק
היילען, פּלאָמבירען, צאָהן-ציהען אָהנע שמערצען, קינסטליכע ציינער, קראָנען און גאָלד-בריקען.
צוגענגליכע פּרייזען
נאָר טוטנעל. פון קראַנקען-קאַסע און זייערע פאַמיליעס זעהר ביליג.

Ogłoszenie.
„Magistrat m. Łodzi
poszukuje LOKALU,
składającego się z kilku pokojów (ogólnej przestrzeni do 350 m. ²), nadających się na **Muzeum Miejskie,** na parterze względnie na I piętrze i w centrum miasta".
Łódź, dnia 10 grudnia 1926 roku. 776

Magistrat m. Łodzi.

Dr. med.
Braun
23 פּאַלודניאָוואַ
טעלעפאָן 40-26
ספּעציאַל-אַרצט פאַר הויט און ווענערישע קראַנקהייטען און מענער-שוואַכע.
בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ-ליכט (האָר-אויספאַל)
נעמט אָן פון 9—12 פריה און פון 5 — 8 אָווענד

Dr. med.
L. Pikielny
ספּעציאַל-אַרצט פאַר
נירען, בלאָזען און
האָר-קראַנקהייטען
Nawrot 8,
telefon 19-90.
עמפּפאַנגט פון 4—7 אָוו. 541

Dr. med. **J. Szmerłowski**
פרויען-קראַנקה, און אַקושעריע
נעמט אָן פון 3 ביז 5.
פּעטריקאָווער 17.
טעלעפאָן 13-7.

Dr. med.
B. FROM
אַקושער און פרויען-קראַנקהייטען.
פּאַנסקאַ 12, טעל. 4.2-61
נעמט אָן פון 3—5 נאָכמ. 557

Dr. S. SZNITKIND
Piotrkowska 14
הויט- און וועַנער. קראַנקה.
עמפּפאַנגס-שעה'ן פון 9—11
פריה פון 1 ביז 4 נאָכמ. און פון 7 ביז 9 אָווענד.
458

דאַנטיסט און צאָהנטעכניק
י. ביטענסקי
5 קאָנסטאַנטינער 5
נעהמט אָן אַלע טאָג פון 9 פריה ביז 8 אָווענד.
פּרייזען ביליגע! בעראַטונג אָהן געצאָהלט

אַבאָנעמענטס-פּרייז: אין לאָדז: אַ חודש — 4.00 זלאָטעס. אויף דער פּראָווינץ: אַ חודש — 6 זלאָטעס. און אויסלאַנד מיט 50 פּראָצענט טייערער.—מען אַבאָנירט ... די פּראָווינץ אַבאָנענטען ...

אַנאָנסען-פּרייז: פאַר טעקסט 15 גראָשען, פּריוואַט 10 גראָשען, אין טעקסט 20 גר. ... 30 גראָשען, נעבן טעקסט 10 גר., פּריוואַט 15 גראָשען. — פאַר אויסלענדישע ... 50 פּראָצ. ... 200 פּראָצ.

Za Wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odpowiedz. udziałami: Ch. J. Brustowski i D. Silberberg. Redaktor odpowiedzialny Ch. Kaufman
Czcionkami i drukiem „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.